

TRZĘSIENIA ZIEMI I TSUNAMI

A PLANOWANE INSTALACJE RUROCIĄGOWE W ELEKTROWNIACH JĄDROWYCH W POLSCE

WOJCIECH STEFAN JARON

Energia potencjalna wyzwana w trakcie wstrząsów podczas trzęsienia ziemi powoduje nieustalone ciągle ruchy gruntu w postaci niezależnych drgań poziomych i pionowych. Drgania wywołane przez trzęsienie ziemi mają charakter stochastyczny i powodują powstanie dodatkowych naprężeń w konstrukcji ułożonego w ziemi rurociągu. Wstrząsy o najwyższej amplitudzie przyspieszenia trwają zazwyczaj od 6 do 10 sekund. Typowe spektrum drgań ma największą energię w paśmie 1- 35 Hz, przy najbardziej niszczącym efekcie dla drgań od 1 Hz do 10 Hz. Pasma drgań powstające podczas trzęsienia ziemi od 3,5 do 10 Hz jest zakresem najbardziej niebezpiecznym i zagrażającym trwałości konstrukcji rurociągu. Przyjęta miara intensywności trzęsienia ziemi wyliczana jest w m/s^2 .

Maksymalna siła przemieszczenia osiowego rurociągu w trakcie trzęsienia ziemi zależy od rodzaju gleby i sposobu instalacji rurociągu ważny jest efektywny kąt tarcia gleby oraz średnica rurociągu jako współczynnik obliczeń. Dla gleb ścisłych ubitych ważnym parametrem jest odporność na ścinanie lub dla gliny parametr przyczepności do rurociągu.

Wysoka elastyczność i ciągliwość polietylenu w rurociągach PE ujawnia się w sposób najbardziej spektakularny w sytuacjach skrajnych silne trzęsienie ziemi, które nawiedziło miasto Kobe w Japonii. W trakcie szacowania strat stwierdzono, że tylko na rurociągach z polietylenu nie wystąpiły rozszczelnienia.

Historia trzęsień ziemi i tsunami w Polsce

W wyniku trzęsienia ziemi w Polsce o maksymalnej intensywności w skali EMS-98 poziom IV (MKS Medvedv, Karnik, Sponheuer) a wartość magnitudy 5,3 w skali Richtera zanotowane w dniu 24.09.204 spowodowały pęknięcia rurociągu burzowego w Braniewie, gdzie epicentrum było w okolicach Swietlogorsk w Obwodzie kaliningradzkim.

Dwa wstrząsy, pierwszy o godz. 14:05 i drugi o 16:32 (czasu kaliningradzkiego) były krótkie i silne.

Wg sejsmografów pierwszy miał siłę około 5,3 stopni w skali Richtera (średnio) i drugi 5,4 stopnia. Po nich nastąpiły jeszcze trzy krótkie, mniej odczuwalne. Na kaliningradzkim odcinku Bałtyku zerwały się krótkie, gwałtowne fale, ale uległy wyciszeniu. Do tsunami, na szczęście, nie doszło.

Tsunami w Polsce największe z nich miało miejsce w okolicy Darłowa w 1497 roku. Darłówko, położone na

brzegu morza, zostało rozmyte. W Darłowie i okolicy zostały uszkodzone budowle i zginęli ludzie. Fala wdarła się daleko w głąb lądu, wynosząc 4 statki morskie - powiedział dr Piotrowski, który jest koordynatorem międzynarodowego projektu MELA (Mapa Morfotektoniczna Niziny Europejskiej).

Wysokość fali spiętrzonej na skłonie wysoczyzny po wschodniej stronie Darłowa osiągnęła 20 m. Możemy tak stwierdzić, gdyż na takiej wysokości został osadzony jeden ze statków. Przyczyną tsunami w Darłowie było oddalone 500 km na północ trzęsienie ziemi w rejonie jeziora Wener w Szwecji - dodał dr Piotrowski z Pomorskiego Oddziału Państwowego Instytutu Geologicznego w Szczecinie.

Siła trzęsienia ziemi była tam nieduża, bo zaledwie 4,5 st. w skali Richtera. Było ono zbyt słabe, aby bezpośrednio spowodować tsunami. Należy przyjąć, że to słabe trzęsienie wywołało eksplozję metanu uwiecznionego w warstwach tworzących dno morza Bałtyckiego. Gwałtowne osiadanie dna wywołało tsunami - stosunkowo niewysoką falę, która spiętrzyła się w strefie brzegowej.

Fragment opracowania ze stron Państwowego Instytutu Geologicznego. Bałtyckie trzęsienia ziemi 1 marca 1779 roku wysoka fala zalała część Łeby... Trzy godziny później morze cofnęło się od wybrzeża w Kołobrzegu, mimo że pogoda była spokojna. Na przyległym lądzie ludzie obserwowali dziwne zachowanie zwierząt w polu. Słychać było dudnienie, dobywające się jakby spod ziemi...

Zagadnienia inżynierskie dla rurociągów w elektrowni jądrowej – a polska energetyka jądrowa wybrane zagadnienia techniczne

W oficjalnych publikacjach IAEA International Atomic Energy Agency jest seria wydawnictw dotyczących bezpieczeństwa elektrowni jądrowych serii NS-R1,2,3 oraz NS-G1 obejmujących zagadnienia rurociągów i wymagań w tym odporności na wstrząsy sejsmiczne.

Kryteria projektowe i międzynarodowej akceptacji dla elektrowni VVER typ NPP 440 -100 w Czechach i Słowacji dla odporności sejsmicznej rurociągów zawarte są ASME BPVC Section III Division 1, Subsections NCA, NB, NC, ND, NF and Appendices. ASME, 1992 Edition.

Oprogramowanie inżynierskie CANPIPE zostało opracowane przez SEC Minatom RF (Moskwa Rosja). Oblicza metodą elementów skończonych (MES) wiele

parametrów wytrzymałościowych rurociągów w elektrowniach jądrowych. Oprogramowanie TP-95PC zostało opracowane przez GI VNIPIET „(Saint-Petersburg Rosja)”, jest przeznaczony dla kompleksowych obliczeń wytrzymałości rurociągów. Pakiet oprogramowania dPIPE został opracowany przez JSC „CKTI-Vibrozeism” (Sankt Petersburg Rosja) dla potrzeb projektowania statycznego i dynamicznego rurociągu. Oprogramowanie było z powodzeniem wykorzystywane do obliczeń rurociągów zbudowany w ramach rosyjskich elektrowni atomowych dla projektów w innych krajach (Węgry, Finlandia, Czechy, Słowacja).

Literatura polecana

1. American Lifeline Association (ALA), (2005), Seismic Guidelines for water Pipelines, ALA.
2. American Society of Civil Engineers (ASCE), (1984), Guideline for the Seismic Design of Oil and Gas Pipeline System,
3. PN-90/B-03200 Konstrukcje Stalowe. Obliczenia Statyczne i Projektowanie.
4. Rupture Area, and Surface Displacement,” Bulletin of the Seismological Society of America, August, Vol.84, No.4, pp. 974-1002.
5. Youd, T.L., 1978, “Major Cause of Earthquake Damage is Ground Failure,” Civil Engineering, ASCE, vol.48, no 4, pp.47-51.
6. Z.Zembaty, R.Jankowski, A. Cholewicki , J.Szulc Trzęsienia ziemi w Polsce w 2004 Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej z. 2B/2007 ISSN 0011-4651
7. V E Belyi, V Yu Baranov, A K Voshchanov, E M Komov, M E Komov, V L Mel'nikov, I F Shchedrin and O N Shcherbakov Methods for increasing the safety of pipelines in nuclear power stations Welding International Volume 18, Number 3, 246-248, DOI: 10.1533/wint.2004.3274
8. §309 Reviewers Guidance for New Nuclear Power Plant Environmental Impact Statements (September, 2008) publikacja EPA 315-X-08-001 2008
9. IAEA Safety Report Series No. xx “Seismic Evaluation of Existing Nuclear Power Plants”. Draft. IAEA, Vienna, 2000.
10. IAEA Safety Standards Series No. NS-G-1x “Seismic Design and Qualification for Nuclear Power Plants”. Draft No. 304 IAEA, Vienna. 2001.
11. “Procedure for the Seismic Evaluation of Piping Systems Using Screening Criteria”. Prepared by G.A. Antaki et al. for the US Department of Energy. Report WSRC-TR-94-0343, Revision 1. Westinghouse Savannah River Company. June 1995.
12. Nuclear Power Plant Design Characteristics Structure of Nuclear Power Plant Design Characteristics in the IAEA Power Reactor Information System (PRIS) publ. IAEA-TECDOC-1544
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności związanej narażeniem na działanie promieniowania jonizującego albo przy zgłoszeniu wykonywania takiej działalności (Dz. U. Nr 220, poz. 1851 oraz z 2004 r. Nr 98, poz. 981).
14. Rozporządzenie Komisji (Euratom) Nr 302/2005 z dnia 8 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zabezpieczeń przyjętych przez Euratom (Dz. Urz. UE L 54 z 28.02 2005, str. 1).
15. Dyrektywa Rady 96/29/Euratom z dnia 13 maja 1996 r. ustanawiająca podstawowe normy bezpieczeństwa w zakresie ochrony zdrowia pracowników i ogółu społeczeństwa przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego (Dz. Urz. WE L 159 z 29.06.1996, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, Rozdz. 5, t. 2, str. 291).

KORYTARZ TRANSPORTU GAZU PÓŁNOC-POŁUDNIE

PROJEKT

ADAM MATKOWSKI, MARCIN SIENKIEWICZ

Dywersyfikacja dostaw surowców energetycznych to jeden z podstawowych sposobów budowania bezpieczeństwa energetycznego współczesnych państw. Różnicowanie źródeł zaopatrzenia oraz tras ich transportu często wymaga podjęcia współpracy międzynarodowej, a zatem pozyskania partnerów o zbliżonych interesach politycznych i gospodarczych. Dotychczasowe wysiłki Polski w tym zakresie nie przynosiły jednak pożądanych efektów. Zapisane w oficjalnych strategicznych dokumentach postulaty dotyczące dywersyfikacji dostaw gazu i ropy, m.in. w „Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP” z 2007 r. czy „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku”, w dalszym ciągu nie zostały zrealizowane. W 2010 r. Polska przystąpiła do środkowoeuropejskiego projektu budowy korytarza transportu gazu na osi północ – południe. Zaistniała zatem kolejna szansa na realną poprawę bezpieczeństwa naszego kraju w zakresie dostaw gazu ziemnego.

W uścisku monopolisty

Obecnie Polska, podobnie jak wiele krajów Europy Środkowej i Wschodniej znajduje się jednak w dalszym

ciągu w sferze dominacji jednego dostawcy. Jest nim kontrolowany przez państwo rosyjskie gigant gazowy *Gazprom*. Przechodzący rurociągami gaz, w części Europy położonej na wschód od Łaby i pomiędzy morzami Adriatyckim, Bałtyckim i Czarnym, pochodzi z jednego źródła – rosyjskich złóż na Półwyspie Jamał. Monopol jednego dostawcy w połączeniu z funkcjonowaniem jedyne go rodzaju transportu – magistrali przesyłowych biegnących ze wschodu na zachód, uniemożliwiają powstanie normalnego rynku, na którym ceny i warunki dostaw zależałyby od gry prowadzonej przez wielu odbiorców i dostawców. Konsekwencją takiej sytuacji jest utrzymywanie się wyższych cen gazu ziemnego w Europie Środkowej w porównaniu do cen płaconych rosyjskiemu dostawcy przez odbiorców z Zachodniej Europy. Brak dywersyfikacji dostaw gazu naraża także państwa tej części Europy na praktyki monopolistyczne *Gazpromu* m.in. w postaci długoterminowych kontraktów zawierających formułę *bież albo płać* czy zakazy reeksportu ewentualnych nadwyżek gazu. Dominująca pozycja w dostawach gazu stanowi także dla Federacji Rosyjskiej niewątpliwy atut, skutecznie wykorzystywany w jej polityce zagranicznej.

Przykładem służyć tu może historia stosunków Rosji z niepodległą Białorusią i Ukrainą, których lojalność polityczna kupowana bądź wymuszana była i jest przy wykorzystaniu instrumentu gazowego i naftowego. Powtarzające się niemal co roku konflikty energetyczne między tymi krajami przynosiły także negatywne konsekwencje dla państw Europy Środkowej w postaci ograniczenia bądź całkowitego ustania dostaw gazu. Najdotkliwszy dla tych państw okazał się ostatni kryzys ukraińsko-rosyjski konflikt gazowy ze stycznia 2009 r., w wyniku którego w okresie największych mrozów odcięto dostawy gazu m.in. do Mołdawii, Węgier czy Bułgarii.

Odmienność sytuacji gazowej Polski, Czech, Słowacji, Węgier, republik nadbałtyckich oraz krajów

Mapa nr 1. Projekt Polpipe

Źródło: Gazoprojekt SA

bałkańskich jest spuścizną funkcjonowania tych krajów w obrębie powstałego po II wojnie światowej Imperium Sowieckiego. Jedną część państw tego regionu była integralną częścią Związku Sowieckiego – Litwa, Łotwa, Estonia, Białoruś, Ukraina, Mołdawia, druga część, a w tym Polska, znalazła się w ściśle kontrolowanym przez Moskwę bloku polityczno-militarno-gospodarczym zorganizowanym w Układ Warszawski i Radę Wzajemnej Pomocy Gospodarczej. W owym czasie sprawa zaopatrzenia w ropę i gaz, pospiesznie industrializowanych państw Bloku Wschodniego, nie była przedmiotem negocjacji i ustaleń pomiędzy suwerennymi podmiotami ale wynikiem arbitralnych decyzji sowieckiego suwerena. Polska przystępując w 1999 r. do Sojuszu Północnoatlantyckiego, a w 2004 r. wchodząc do Unii Europejskiej pozostaje nadal w postsowieckim systemie przesyłu gazu.

Mapa nr 2. Projekt Skanled i rurociąg Baltic Pipe.

Źródło: www.spedycje.pl

Geneza projektu

Pierwsze działania na rzecz otwarcia nowych kierunków dostaw gazu ziemnego do Polski podjęte zostały przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo (PGNiG) już w 1991 r. W tym czasie przeprowadzono serię spotkań i rozmów z partnerami z Czecho-Słowacji i Węgier na temat współpracy w zakresie dostaw gazu ziemnego z kierunku północnego. Rozmowy prowadzone przez PGNiG z węgierskim koncernem MOL oraz *Slovenskym Plynarenskym Priemyselom* (SPP) zmierzały do uruchomienia importu gazu ze złóż *Britannia* oraz *Marnock* i *Franklin* znajdujących się w brytyjskiej części Morza Północnego. W ramach wspólnego „Projektu Północ-Południe”¹ planowano budowę podmorskiego gazociągu *Polpipe*, który umożliwić miał transport gazu ze złóż brytyjskich przechodząc do brzegów Danii, a następnie przez duński system przesyłowy miał dalej, przez Morze Bałtyckie dotrzeć do Niechorza na polskim wybrzeżu². Na kierunku południowym zainteresowanie PGNiG koncentrowało się natomiast na projekcie budowy gazo-portu na adriatyckim wybrzeżu istniejącej jeszcze Jugosławii. Rozmowy na temat wspólnego przedsięwzięcia transportowego prowadzono tak jak w pierwszym przypadku z przedsiębiorstwami

gazowniczymi z Czecho-Słowacji i Węgier. Podjęto prace studyjne nad trzema nowymi wariantami dostaw gazu ziemnego do Polski.

Wariant I – dostawy gazu z terminalu LNG na wybrzeżu Adriatyku w wysokości 9,5 mld m³ na rok, w tym dla Polski 2 mld m³/rok (przez Cieszyń 1 mld m³/rok, przez Kudowę 1 mld m³/rok).

Wariant II – dostawy gazu z wybrzeża Bałtyku i Adriatyku w wysokości 10 mld m³ na rok, w tym dla Polski 7,5 mld m³/rok, na tranzyt 2,5 mld m³/rok (przez Cieszyń 1,5 mld m³/rok, przez Kudowę 1 mld m³/rok).

Wariant III – dostawy gazu z wybrzeża Bałtyku w wysokości 10 mld m³ na rok, w tym dla Polski 5-6 mld m³/rok, na tranzyt 4-5 mld m³/rok (przez Cieszyń 3,0-3,5 mld m³/rok, przez Kudowę 1-1,5 mld m³/rok)³.

Podjęta na początku lat 90-tych XX w. próba budowy nowego gazowego połączenia przesyłowego nie powiodła się. Warunki postawione przez anglo-amerykańskie konsorcjum -właścicieli złóż gazowych *Britannia*, w postaci uzyskania przez PGNiG gwarancji finansowych Banku Światowego okazały się nie do spełnienia. Na kierunku południowym poważną barierą okazały się natomiast problemy polityczne w postaci dezintegracji Jugosławii i wojny między jej byłymi republikami oraz rozpadu Czecho-Słowacji.

1 Memorandum z okazji spotkania SPP –PGNiG – MOL Inc., Budapeszt 11-12 luty 1992 r., materiały Gazoprojekt SA

2 POLPIPE. Gas from UK North Sea via Denmark to Poland. Phase I, Pre-feasibility Study, 19.02.1992 r., s. 41-44.

3 Założenia do opracowania „Studium gazociągowego układu przesyłowego Adriatyk – Bałtyk”, 25. 09. 1991 r., materiały Gazoprojekt SA.

Mapa nr 3. Korytarz transportu ropy naftowej z regionu kaspijskiego do Europy Środkowej.

Źródło: Sarmatia SA, www.sarmatia.com.pl/projekt-eaktrn/cele/

Reaktywacja projektu

Do pomysłu transportu surowców energetycznych na kierunku Północ – Południe powrócono ponownie w 2006 r. m.in. z inicjatywy św. pamięci prezydenta Lecha Kaczyńskiego. W tym przypadku zmodernizowana koncepcja zakładała połączenie regionu bałtyckiego z regionem czarnomorsko-kaspijskim.

W nowej wersji przewidywano współpracę z producentami gazu i ropy na Morzu Północnym i szelfie norweskim, transport surowców rurociągami na osi Północ-Południe o raz utworzenie korytarza transportowego z regionu Morza Kaspijskiego przez Morze Czarne. Podjęto także decyzję o budowie terminalu LNG w Świnoujściu i imporcie gazu rurociągiem *Baltic Pipe* z Danii jako koniecznych środków dywersyfikacji dostaw gazu. Koncepcja korytarza Północ-Południe zawarta została w „Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP” z 2007 r. i nadal oficjalnie obowiązuje.

Na odcinku południowym główną inwestycją, stanowiącą rdzeń całego projektu, miało być przedłużenie nadtociągu Odessa-Brody do miejscowości Adamowo, w której nastąpiłoby połączenie z polskim systemem przesyłu ropy naftowej. Dzięki kolejnym szczytom energetycznym w Krakowie, Wilnie i Kijowie udało się zorganizować grono państw zainteresowanych transportem ropy z rejonu kaspijskiego. W październiku 2007 r. do grona dotychczasowych polskich i ukraińskich udziałowców spółki *Sarmatia*

dołączyły koncerny naftowe z Litwy, Gruzji i Azerbejdżanu.

Realizowana w latach 2006 – 2008 r. polska koncepcja energetycznego korytarza północ-południe poniosła jednak częściową porażkę. Wojna Rosji z Gruzją, zawieszenie projektu *Skanled* (kwiecień 2009 r.) i na końcu tragiczna śmierć Prezydenta Lecha Kaczyńskiego (10 kwietnia 2010 r.) przyczyniły się do znaczącego ograniczenia polskiej polityki w zakresie dywersyfikacji dostaw surowców energetycznych i utraty inicjatywy w regionie Morza Czarnego i Kaspijskiego⁴.

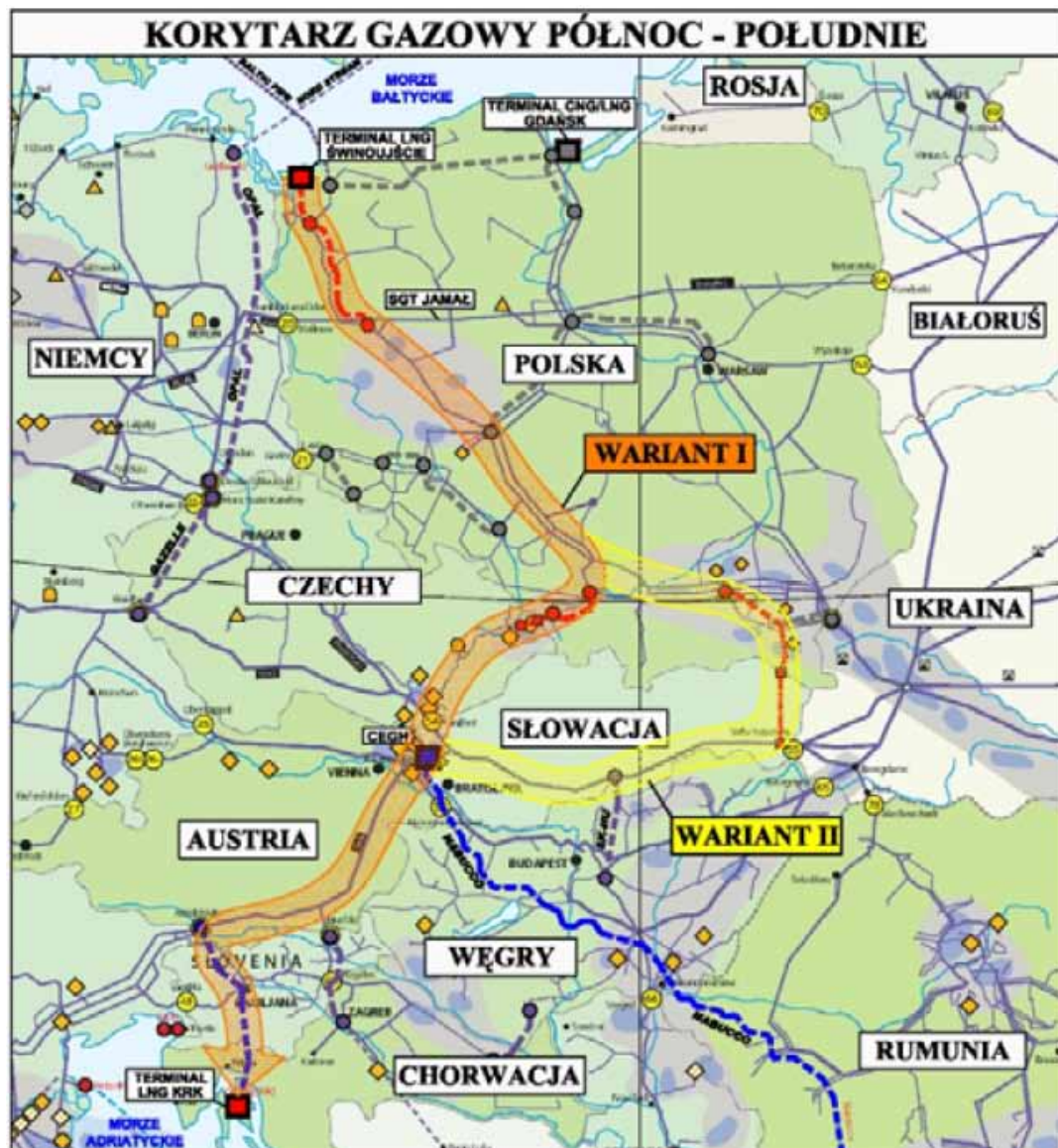
Korytarz transportowy Morze Bałtyckie – Adriatyk

Powrót do koncepcji trans-granicznego połączenia gazociągowego w Europie Środkowej nastąpił w lutym 2010 r. podczas szczytu Grupy Wyszehradzkiej i państw bałkańskich w Budapeszcie. Wynikiem tego spotkania było podpisanie deklaracji o zacieśnieniu współpracy regionalnej w zakresie bezpieczeństwa energetycznego. Uznano, że osiągnięcie tego celu ma nastąpić dzięki rozbudowie infrastruktury transportowej dywersyfikującej dostawy gazu oraz integracji krajowych systemów przesyłu surowca. Wspólna polityka w zakresie bezpieczeństwa

⁴ Więcej na ten temat w: *Koncepcja korytarza transportowego Północ-Południe w polityce zagranicznej Polski*, [w:] *Polityka wschodnia Polski*, pod red. A. Gil, T. Kapuśniak, Lublin-Warszawa, 2009 r., s. 103-117.

gazowego doprowadzić ma przede wszystkim do realizacji projektu *Nabucco* oraz uruchomienia planowanych terminalach LNG w Polsce, Chorwacji i ewentualnie na wybrzeżu Morza Czarnego. Bezpieczeństwo energetyczne w regionie ma się więc opierać na zintegrowanym systemie przesyłu gazu (dzięki rozbudowie na granicach interkonektorów) posiadającym kilka niezależnych wejść do systemu – w postaci terminali LNG. Inwestycjom infrastrukturalnym towarzyszyć ma także koordynacja dotychczas samodzielnych polityk energetycznych poszczególnych państw⁵. Do planów budowy połączenia przesyłowego między terminalami LNG nad Adriatykiem i Bałtykiem z polskiej strony przystąpił operator systemu przesyłowego *Gaz-System*. Projekt zrealizowany ma być w oparciu o istniejące systemy przesyłu gazu w Europie Środkowej oraz rozbudowę istniejących i budowę nowych połączeń międzysystemowych.

Na północy punktem wejścia do nowego korytarza transportowego ma być terminal LNG w Świnoujściu. Realizowana przez należącą do *Gaz-Sytemu* spółkę *Polskie LNG* inwestycja ma od 2014 r. umożliwić sprowadzanie drogą morską do Polski do 5 mld m³ gazu, z możliwością rozbudowy przepustowości do 7,5 mld m³ rocznie. Jednocześnie trwają już prace nad budową nowych rurociągów o łącznej długości 980 km, które połączą gazo-port z krajowym systemem przesyłowym. W ramach realizowanego transgranicznego projektu Polski system przesyłowy zostanie natomiast połączony z systemem środkowoeuropejskim dzięki powstałemu w rejonie Skoczowa węzłowi przyłączeniowemu Pogórze, o docelowej przepustowości między 0,5 a 3 mld m³ gazu rocznie. W tym celu po stronie polskiej wybudowany

Mapa nr 4. Korytarz gazowy Północ - Południe

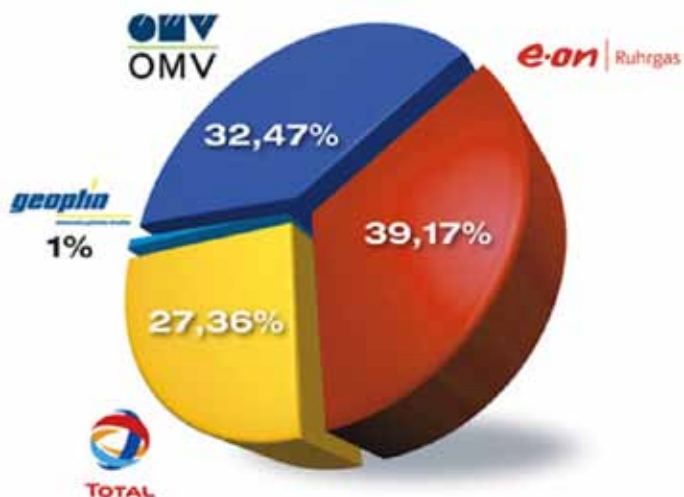
Źródło: Gazoprojekt SA

został gazociąg o długości 21,8 km, a po stronie czeskiej o długości 10 km. Kolejnym rozpatrywanym połączeniem międzysystemowym jest interkonektor ze Słowacją, przy budowie którego wykorzystane być mogą dwie słowackie tłocznie: Kosice i Velke Kapusany. Maksymalna przepustowość tego połączenia również planowana jest na 1,5 do 3 mld m³ gazu rocznie.

Kluczowym punktem na trasie projektowanego środkowoeuropejskiego korytarza transportowego jest hub gazowy Baumgarten. Do znajdującego się tu jednego z największych zespołów magazynowych dochodzi magistrala gazowa z Rosji oraz ma w przyszłości dotrzeć planowany rurociąg *Nabucco*.

Na południowym krańcu środkowoeuropejskiego połączenia gazowego znajdować się będzie drugi terminal

5 M. Bocian, *Europa Środkowa i Bałkany koordynują politykę energetyczną?*, 03.03.2010, www.osw.waw.pl

Graf nr 1. Skład konsorcjum Adria LNG.

Źródło: www.adria-lng.hr

LNG zlokalizowany na chorwackiej wyspie Krk. Powstałe w 2007 r. międzynarodowe konsorcjum *Adria LNG* planuje zakończenie budowy adriatyckiego terminalu w 2014 r. Nowy gazo-port będzie mógł przyjmować początkowo 10 mld m³, a docelowo do 15 mld m³ gazu ziemnego rocznie. Ilości te oczywiście znacząco przekraczają zapotrzebowanie Chorwacji na surowiec, której rynek 2009 r. skonsurował ok. 3 mld m³ gazu⁶.

Perspektywy

Realizacji aktualnej wersji korytarza transportowego Północ – Południe wydaje się sprzyjać odpowiednia koniunktura polityczna w regionie Europy Środkowej oraz w Unii Europejskiej. Przede wszystkim projektem umożliwiającym dywersyfikację dostaw surowców energetycznych sprzyja polityka obecnego rządu Węgier dla którego kwestia bezpieczeństwa energetycznego ma priorytetowe znaczenie⁷. W przypadku Polski niewątpliwym pozytywnym

jest konsekwentna realizacja projektu gazo-portu w Świnoujściu. W obliczu ostrej walki politycznej pomiędzy dwoma największymi partiami: Platformą Obywatelską i Prawem i Sprawiedliwością, kontynuacja przez obecny rząd projektu rozpoczętego przez poprzedni gabinet można uznać za przejaw myślenia propaństwowego. Optymizmem napawa także fakt ukształtowania się wspólnego poglądu i stanowiska państw środkowoeuropejskich na sprawę bezpieczeństwa dostaw gazu. Realizacja wspólnego projektu korytarza transportowego Północ-Południe daje poważną szansę na ponowne ożywienie regionalnego współdziałania w ramach Grupy Wyszehradzkiej. Istotnym wsparciem dla projektu stanowi także polityka Komisji Europejskiej, która wsparła polską inwestycję w Świnoujściu kwotą 0,5 mld PLN, a budowę interkonektora z Czechami kwotą 10,5 mln EURO z programu European Energy Programme for Recovery.

Biorąc pod uwagę cele stawiane przez środkowoeuropejskich uczestników projektu korytarza transportu gazu, nie można wykluczyć pojawienia się pewnych trudności w procesie jego realizacji, a następnie jego funkcjonowania. Niepokój u środkowoeuropejskich polityków i menagerów spółek gazowych budzić powinna postawa rosyjsko-niemieckiego konsorcjum Nord Stream, które nie zamierza uwzględnić postulatów strony polskiej względem przebiegu budowanego rurociągu przez tor wodny prowadzący do portu w Świnoujściu. Nie można bowiem wykluczyć ryzyka zablokowania w przyszłości, przy obecnych parametrach technicznych rurociągu, rozwoju polskiego terminala LNG oraz pozostałych portów w Świnoujściu i Szczecinie. Wrażliwym punktem projektu, może okazać hub gazowy w Baumgarten, w którym od stycznia 2008 r. Gazprom posiada 50% udziałów. Najważniejsza dla powodzenia całego projektu wydaje się jednak determinacja i wola współpracy uczestniczących w nim państw i firm gazowych.

Mgr inż. Adam Matkowski Gazoprojekt S.A.,
dr Marcin Sienkiewicz Instytut Studiów Międzynarodowych Uniwersytet Wrocławski

6 Croatian Energy Regulatory Agency, Report on the Work of the Croatian Energy Regulatory Agency for the Year 2009, s. 69, www.hera.hr/english/documents/pdf/HERA_Annual_Report_2009.pdf.

7 G. Górny, *Rzecznik środkowoeuropejskiej solidarności*, „Frona.pl”, 01.06.2010 r., <http://www.frona.pl/news/czytaj/>

rzecznik_srodkowoeuropejskiej_solidarnosci

Adam Matkowski - Absolwent Wydziału Chemii Politechniki Wrocławskiej. W latach 1966 - 1968 pracował jako nauczyciel akademicki na Uniwersytecie Wrocławskim.

Od 1968 r. na trwale związał się z Biurem Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT, zatrudniony w Pracowni Programowania Gazyfikacji, początkowo na stanowisku Asystenta, potem Projektanta, a następnie Kierownika Zespołu Projektowego, Kierownika Pracowni. Od 1997 do 2009 r. pracował na stanowisku Wiceprezesa Zarządu - Dyrektora Projektowania i Rozwoju. Od 2010 r. pełni funkcję Pełnomocnika Dyrektora - Doradcy Zarządu.

Posiada głęboką wiedzę w zakresie branży gazowniczej oraz szereg uprawnień, w tym m.in. rzeczoznawcy, projektanta i kierownika budowy urządzeń gazowniczych.

Spośród wielu przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych z jego udziałem wymienić należy - Gazociąg Transzytowy przez teren RP wraz z przynależnymi tłoczniami gazu oraz budowę Podziemnych Magazynów Gazu, szczególnie PMG Wierzchowice.

Jest autorem wielu publikacji w prasie technicznej oraz referatów wygłaszanych na konferencjach, sympozjach i Zjazdach Gazowniczych. W roku 2010 odznaczony tytułem „Menadżer projektowania 20-lecia” przez Izbę Projektowania Budowlanego.

Marcin Sienkiewicz – adiunkt w Zakładzie Studiów nad Geopolityką, Instytut Studiów Międzynarodowych Uniwersytet Wrocławski. Temat pracy doktorskiej: Współczesne polskie nurty polityczne wobec Ukrainy, Białorusi i Litwy w latach 1989-1999. Ekspert ds. paliwowo-energetycznych Dolnośląskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego, analityk Forum Polityki Wschodniej oraz członek Rady Programowej Top Consulting Conferences & Trainings. W latach 2008-2010 współpraca ekspercka z Biurem Bezpieczeństwa Narodowego i Kancelarią Prezydenta RP.

Autor wielu publikacji naukowych z zakresu problematyki paliwowo-energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego, geografii gospodarczej oraz polskiej polityki zagranicznej. Organizator i uczestnik licznych konferencji krajowych i międzynarodowych poświęconych tematyce bezpieczeństwa energetycznego i bezpieczeństwa narodowego. Obecnie pracuje nad rozprawą habilitacyjną poświęconą bezpieczeństwu energetycznemu Polski.

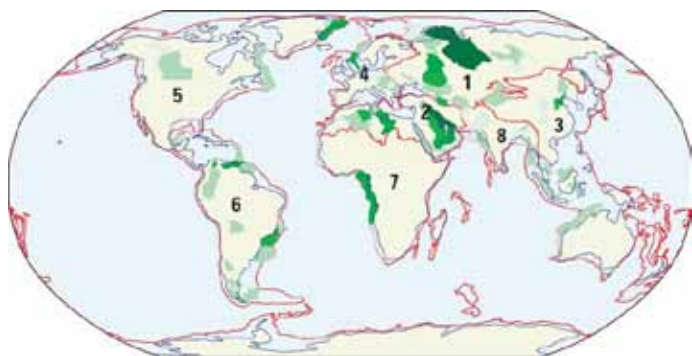
ROPA NAFTOWA NA BAŁKANACH I W TURCJI

TADEUSZ ZBIGNIEW LESZCZYŃSKI

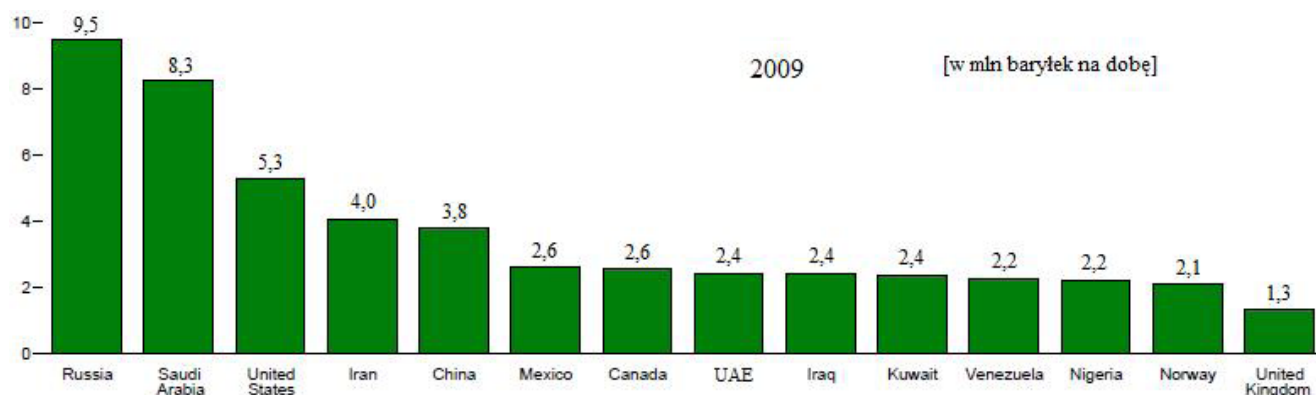
Całkowite potwierdzone zasoby ropy naftowej na świecie szacuje się na prawie 1,5 biliona baryłek (b), z czego ok. 56,6% skoncentrowanych jest w rejonie Środkowego Wschodu (rys. 1), w szczególności w: Arabii Saudyjskiej (264,6 mld b – 19,8% światowych rezerw), Iranie (137,6 mld b – 10,3%), Iraku (115,0 mld b – 8,6%), Kuwejcie (101,5 mld b – 7,6%) i Zjednoczonych Emiratach Arabskich (97,8 mld b – 7,3%). Duże rezerwy ropy naftowej posiadają także: Wenezuela (172,3 mld b – 12,9%), Rosja (74,2 mld b – 5,6%), Libia (44,3 mld b – 3,3%), Kazachstan (39,8 mld b – 3,0%), Nigeria (37,2 mld b – 2,8%) Kanada (33,2 mld b – 2,5%) i USA (28,4 mld b – 2,1%).¹

Spośród wymienionych państw, przy zachowaniu dotychczasowego wysokiego poziomu wydobycia (rys. 2), o ile nie zostaną odkryte i uruchomione do produkcji nowe

1 BP Statistical Review of World Energy, czerwiec 2010, s. 6. Zaznaczyć należy, że powyższe szacunki nieco różnią się od szacunków IEA, EIA oraz Komisji Europejskiej.

Rys. 1. Rozmieszczenie rezerw ropy naftowej na świecie
Źródło: USGS World Petroleum Assessment 2000

Rys. 2. Najwięksi producenci ropy naftowej Źródło: BP

pola naftowe, najszybciej mogą wyczerpać się złoża surowca w USA, Rosji i Kanadzie, zaś najdłużej będą eksploatowane w Wenezueli, Iraku i Kuwejcie.

Największymi konsumentami ropy naftowej od lat są: USA (w 2009 r.: 18,7 miliona baryłek na dobę (b/d) – co stanowiło 21,7% światowego zużycia), Chiny (8,6 mln b/d – 10,4%), Japonia (4,4 mln b/d – 5,1%), Indie (3,2 mln b/d – 3,8%), Rosja (2,7 mln b/d – 3,2%), Arabia Saudyjska (2,6 mln b/d – 3,1%) i Niemcy (2,4 mln b/d – 2,9%). Światowe zużycie ropy naftowej w 2009 r. ze względu na kryzys gospodarczy zmalało o 4,4% w stosunku do roku poprzedniego (2008: 85,2 mln b/d, 2009: 84,1 mln b/d).

W niniejszym artykule dokonany zostanie przegląd potencjału państw bałkańskich i Turcji (dalej: państw regionu) w obszarze produkcji, przerobu i transportu ropy naftowej. Analiza będzie przeprowadzona pod kątem możliwości zaspokojenia zapotrzebowania zgłaszanego przez gospodarki państw regionu oraz potrzeb tranzytu do Unii Europejskiej.

ZASOBY, PRODUKCJA I ZUŻYCIE ROPY NAFTOWEJ

Tradycja wydobycia ropy naftowej na Bałkanach sięga czasów rzymskich, gdy ok. 2000 lat temu Rzymianie na południowym zachodzie Albanii wydobywali bitumen wykorzystując go do uszczelniania okrętów. Na początku XX w. pierwsze szyby stawiły w Albanii Standard Oil oraz poprzednik BP, czyli Anglo Persian Oil Company.² W 1932 r. odkryto złoża ropy naftowej w Patos-Marinza (rys. 3), obecnie obsługiwane przez Bankers Petroleum. Surowiec wydobywany jest także z pól naftowych: Ballsh, Gorrisht, Kucova i Shkisht. W ostatnich 15

2 Portal: forbes.com, M. Katusa, *After The Gulf: Is Albania The Next Oil Frontier?*, 10.06.2010

latach kraj zezwolił na wiercenia m.in. firmom amerykańskim, austriackim, kanadyjskim, chorwackim, greckim i szwedzkim. W 2008 oparta na szwajcarskim kapitale firma Manas Petroleum³ ogłosiła znalezienie złoża szacowanego na 3 mld b ropy naftowej, informacja ta nie została jednak dotychczas potwierdzona. Złoża ropy naftowej w Albanii szacowane są na 199 mln b *czarnego złota* (tabela 1), tj. na poziomie ok. 35% wyższym niż w Polsce (146,6 mln b).

Tab. 1. Rezerwy ropy naftowej (2010)

Kraj	mln b	Kraj	mln b
Albania	199	Serbia	78
Bułgaria	15	Rumunia	600
Chorwacja	73	Turcja	262
Grecja	10	Region	1 237

Źródło: EIA, *International Energy Statistics 2011*

Produkcja ropy naftowej w Albanii (tabela 2) nie zaspokaja lokalnych potrzeb gospodarki (tabela 3), dlatego kraj ten, podobnie jak wszystkie państwa regionu, jest jej importerem netto (tabela 4). Nie stanowi to jednak wielkiego problemu, gdyż udział ropy naftowej w całkowitym zużyciu energii w regionie mieści się w przedziale 20-62%, przy czym najmniejszy jest w Kosowie (dane z 2008 r.), a największy w Albanii.⁴

Tab. 2. Produkcja ropy naftowej (2010)

Kraj	tys. b/d	Kraj	tys. b/d
Albania	11,1	Serbia	14,3
Bułgaria	2,9	Rumunia	110,7
Chorwacja	23,1	Turcja	55,4
Grecja	7,9	Region	225,4

Źródło: EIA, *International Energy Statistics 2011*

Tab. 3. Zużycie ropy naftowej (2009)

Kraj	tys. b/d	Kraj	tys. b/d
Albania	32,0	Kosowo	b.d.
BiH	28,0	Macedonia	20,0
Bułgaria	110,0	Serbia	86,0
Chorwacja	94,0	Słowenia	62,0
Czarnogóra	4,0	Rumunia	208,0
Grecja	409,6	Turcja	579,5

Źródło: EIA 2011, b.d. – brak danych

3 Manas Petroleum Corp., w 100% będący własnością DWM Petroleum AG, posiada 32.29% udziałów Petroman Energy Inc.

4 Wyniki uzyskano w ramach pracy naukowej finansowanej ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w latach 2011-2012 jako projekt badawczy.

Tab. 4. Import netto ropy naftowej (2008)

Kraj	tys. t	Kraj	tys. t
Albania*	915	Kosowo*	470
BiH*	1343	Macedonia	919
Bułgaria	4935	Serbia*	3708
Chorwacja	3815	Słowenia	3067
Czarnogóra	b.d.	Rumunia	5444
Grecja	21168	Turcja	29194

Źródło: Eurostat 2011, * Energy Community 2010, b.d. – brak danych

Bośnia nie posiada na swoim terytorium udokumentowanych pokładów ropy naftowej, w związku z czym nie produkuje tego surowca, podobnie jak Czarnogóra, Kosowo i Macedonia. Całość zapotrzebowania Bośni i Hercegowiny na produkty naftowe pokrywana jest importem, w ilości ok. 28 tys. b/d (2010), który od 2000 r. systematycznie rośnie. Na podobnym poziomie jak w Bośni i Hercegowinie kształtuje się łączne zapotrzebowanie i import w Czarnogórze, Kosowie i Macedonii.

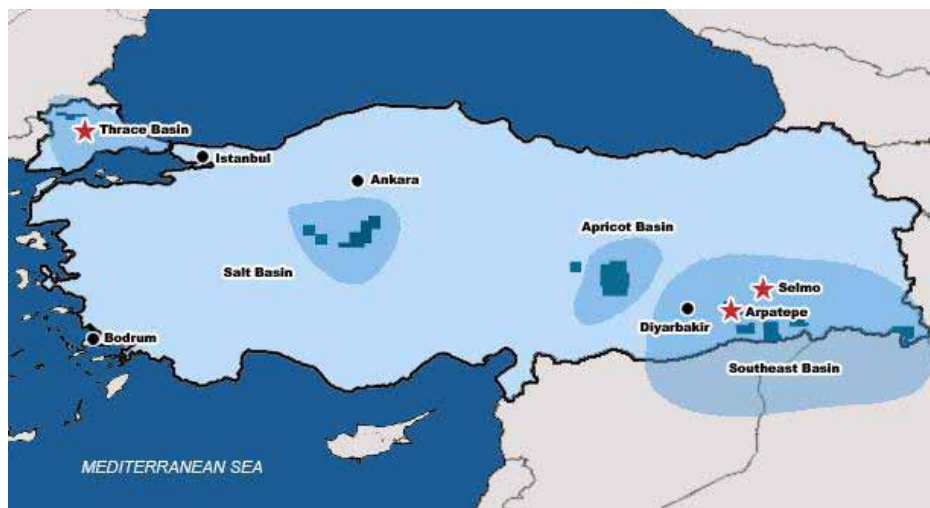
Ropa naftowa wydobywana jest w Bułgarii ze złóż zlokalizowanych w okolicach: Doini Dubnik, Doini Lucovit i Gorni Dubnik. Zarówno zasoby, jak i wydobywanie nie należą do największych w regionie. Produkcja ropy naftowej wynosząca do 1990 r. ponad 4 tys. b/d do 2006 r. ledwie przekraczała 1 tys. b/d, by w roku ubiegłym osiągnąć 2,9 tys. b/d.

W Chorwacji ropa naftowa wydobywana jest w okolicach: Benicanci, Ivanic Grad, Struzec i Zutica. Po uzyskaniu niepodległości produkcja ropy sięgała 40 tys. b/d jednak systematycznie malała, by w 2010 r. wynieść 23,1 tys. b/d. Podobne wielkością do chorwackich złoża ropy znajdują się także na północnym-wschodzie Serbii. Jednak wydobywanie jest tam o ok. 40% mniejsze niż w Chorwacji.

Rys. 3. Pole naftowe Patos-Marinja

Źródło: Manas Petroleum Corp.

Rys. 4. Rozmieszczenie złóż ropy naftowej w Turcji Źródło: TransAtlantic Petroleum Ltd.

Grecja w latach 1982-1988 produkowała ponad 20 tys. baryłek ropy naftowej na dobę, zaś obecnie (2010) jej produkcja nie przekracza 8 tys. b/d. Produkcja własna zaspokaja jednak jedynie ok. 2% krajowego zapotrzebowania, co potwierdza największe dysproporcje między produkcją, a konsumpcją ropy naftowej spośród państw regionu oraz daje Grecji drugie miejsce, zarówno pod względem zużycia, jak i importu surowca.

Spośród państw regionu jedynie w Rumunii występują zasoby ropy naftowej o znaczeniu gospodarczym. Rumuni eksploatują pola naftowe w okolicach: Bacau (środkowo-wschód kraju), Bukaresztu (pola: Ploesti-Teleajen, Tirgoviste oraz Pitesti), a także w południowo-wschodnich Karpatach. W wyniku intensywnej eksploatacji rumuńskie zasoby w ciągu ostatnich 20 lat zmniejszyły się o połowę (1989: 1,2 mld b). Obecny poziom wydobywania, dwa razy mniejszy niż 50 lat temu, daje Rumunii 50 miejsce na świecie.

Turcja posiada na swoim terytorium cztery rejony wydobywania ropy naftowej (rys. 4). Największe pole naftowe Batı Raman zlokalizowane jest w południowo-wschodniej Anatolii. Funkcjonujące na nim 204 szyby naftowe wydobywają ok. 7 tys. b/d. Największe pole naftowe Batı Raman zlokalizowane jest w południowo-wschodniej Anatolii. Funkcjonujące na nim 204 szyby naftowe wydobywają ok. 7 tys. b/d ropy klasyfikowanej jako ciężka, o gęstości 9,7–15 API (1.002–0,966 g/cm³, średnio 1 g/cm³ lub 12 API). Pole zostało odkryte w 1961 r., a jego eksploatacja rozpoczęta została rok później przez Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı. Drugie co do wielkości pole Selmo

(inne to m.in. Raman, Karakas, Germik i İkiztepe) zostało odkryte przez Mobil w 1964 r. i rozpoczęło produkcję w tym samym roku. Aktualnym operatorem pola jest firma TransAtlantic, która przejęła je (2009) wraz z ostatnim właścicielem (Incremental Petroleum) oraz 47 szymbami, w tym 23 czynnymi.

INFRASTRUKTURA NAFTOWA

Albania posiada dwie czynne rafinerie w Ballsh i Fier (rys. 5), których właścicielem jest ARMO (Albanian Refining and Marketing of Oil). Ich moce przerobowe wykorzystywane są w ok. 30%. Rafineria Ballsh mogłaby przerabiać rocznie do 1 mln t surowca, zaś Fier 500 tys. t. Istnieją także dwie mniejsze rafinerie w miejscowościach Cerrik i Stalin.⁵

5 Wykaz rafinerii, według stanu na koniec 2007 r., zawiera raport United States Geological Survey z 2010 r.

Rys. 5. Infrastruktura naftowa na Bałkanach i w Turcji Źródło: EIA

Bośnia i Hercegowina posiada jedną rafinerię w Bosanskim Brodzie (właściciel: rosyjski Zarubezneft, przerób: 30 tys. b/d). Bułgarzy przerabiają swój surowiec w rafineriach: Burgas (ponad połowę udziałów posiada rosyjski Łukoil, poprzez Łukoil Bułgaria), Silistra (prawie w 100% własność Petromaxx Energy Group GmbH) i Pleven (operatorem jest Highway Logistic Centre). Największą z nich jest rafineria Neftochim w Burgas nad Morzem Czarnym, umożliwiającą przerób 208 tys. baryłek ropy naftowej na dobę⁶, która produkuje ok. 80% wytwarzanych w Bułgarii paliw silnikowych. Chorwacka ropa przerabiana jest w rafineriach: Rijeka (funkcjonującej w dwóch lokalizacjach: Urinj i Mlaka – łączne możliwości przerobu 102 tys. b/d) oraz Sisak (61 tys. b/d). Operatorem złóż ropy naftowej, jak i rafinerii jest firma INA (Industrija Nafta D.D.) z siedzibą w Zagrzebiu. W Grecji funkcjonują rafinerie w: Aghii Theodori (własność Motor Oil Corinth Refineries S.A. - 100 tys. b/d), Eleusis (Petrola Hellas S.A. - 100 tys. b/d), Aspropyrgos (Hellenic Aspropyrgos Refinery S.A. - 135 tys. b/d) i Thessalonikach (Thessaloniki Refining Co. A.E. – 66,5 tys. b/d). Natomiast w Macedonii istnieje jedna rafineria w Okta (z możliwością przerobu 50 tys. b/d), obecnie nieczynna i poddawana modernizacji (własność greckiej firmy Hellenic Petroleum S.A.).

W Rumuni eksploatowanych jest najwięcej rafinerii spośród państw regionu:

- *Arpechim Pitești* (własność Petrom/OMV) – możliwość przerobu 70 tys. baryłek ropy naftowej na dobę,
- *Astra* (Interagro) – 20 tys. b/d,
- *Petrobrazii Ploiești* (Petrom/OMV) – 90 tys. b/d,
- *Petromidia Constanța* (Romp petrol) – 100 tys. b/d,
- *Petrotel LUKoil Ploiești* (Łukoil) – 68 tys. b/d,
- *Petrolsub Suplacu de Barcău* (Petrom/OMV) – 15 tys. b/d,
- *RAFO Onești* (Calder A) – 70 tys. b/d,
- *Steaua Romană Câmpina* (Omnimpex Chemicals) – 15 tys. b/d,
- *Vega Ploiești* (Romp petrol) – 20 tys. b/d.

6 Możliwości produkcyjne wybranych rafinerii europejskich prezentuje portal: ravensworth.org.

Rys. 6. Rafineria Pancevo w Serbii Źródło: arcus.org

Rys. 7. Terminal naftowy w Ceyhan Źródło: Google Earth

Serbowie posiadają dwie rafinerie w Pencavie (96 tys. b/d – rys. 6) i Nowym Sadzie (52 tys. b/d) – właścicielem obu jest Naftna Industrija Srbije-Naftagas a.d., zaś Słoweńcy jedną w Lendawie (52 tys. b/d) będącą własnością Nafta Lendava.

Turcy rafinację ropy naftowej przeprowadzają w rafineriach: Kirikkale (umożliwia przerób 100 tysięcy baryłek

Rys. 8. Terminal naftowy w Omisalj Źródło: JANAF

surowca na dobę), Izmit (226 tys. b/d), Izmir-Aliaga (200 tys. b/d) oraz Batman (22 tys. b/d). Operatorem wszystkich ww. rafinerii jest państwowy Tupras, zaś ich łączne możliwości przerobu przekraczają 28 mln t/rok. Pozostałe dwie prywatne tureckie rafinerie zlokalizowane są w: Mersin (ATAS – 95 tys. b/d, której większościowym właścicielem jest ExxonMobile) i Kahramanmaraş (6 tys. b/d, własność Narli).

Bardzo ważną rolę wśród elementów infrastruktury naftowej odgrywają terminale morskie. Jeden z najważniejszych w regionie jest zlokalizowany w tureckim Ceyhan (rys. 7), do którego transportowana jest ropa azerska, mająca w założeniu dywersyfikować dostawy surowca do Unii Europejskiej z kierunku wschodniego. Niemniej ważny jest terminal w Dordoyol przeznaczony do transportu ropy irańskiej.

Na Bałkanach także funkcjonuje kilka terminali naftowych, które miały odgrywać inną rolę niż wykorzystywane do eksportu terminale tureckie, tj. do importu ropy z Rosji, Bliskiego i Środkowego Wschodu oraz z innych rejonów świata. Albański terminal naftowy we Vlorë (należący do ARMO) zlokalizowany jest w największym porcie i drugim co do wielkości mieście w kraju. Terminal ten połączony jest rurociągiem z rafinerią Cërrik w Ballsh. Chorwacja posiada terminal naftowy w Omisalj (rys. 8), który połączony jest z rurociągiem Adria.⁷ Bułgaria jest ważnym punktem

⁷ Ropociąg Adria, zbudowany w latach 1984-1990, łączy terminal naftowy w chorwackim porcie Omisalj ze Słowenią, Węgrami, Bośnią i Hercegowiną oraz Serbią. Został zaprojektowany do przesyłu 34 mln ton ropy rocznie, ale jego możliwości nie w pełni są obecnie wykorzystywane. W 2003 r. Chorwacja podpisała z Rosją, Białorusią, Ukrainą, Słowacją i Węgrami porozumienie w sprawie połączenia rurociągu Adria z rurociągiem

transzytowym ropy naftowej, a jej terminal w Burgas służy głównie do transportu ropy rosyjskiej, podobnie jak terminal rumuński w Konstancy. Mogą one jednak także przyjmować ropę kaukaską i arabską. Grecję i Macedonię łączy ropociąg Saloniki (Thessaloniki) – Skopje, a Chorwację z Serbią ropociąg Sisak-Pancevo.

Do najważniejszych ropociągów wewnętrznych w państwach regionu należy zaliczyć:

Albania:	Vlorë – Cërrik,
Bułgaria:	Tjulenovo – Pleven,
Rumunia:	Ticleni Bilteni – Konstanca i Ticleni Bilteni – Pitesti,
Turcja:	Batman – Ceyhan i Ceyhan – Kirikkale.

Najważniejsze wewnętrzne rurociągi produktowe to:

Bułgaria:	Burgas – Sofia,
Rumunia:	Ploiesti – Konstanca i Ploiesti – Bukareszt,
Serbia:	Pancevo – Nowy Sad – Sombor, Pancevo – Belgrad oraz Pancevo – Smederevo – Jagodina – Nisz.

Cieśniny tureckie wykorzystywane są do transportu ropy naftowej drogą morską, tj. z Morza Czarnego na Morze Śródziemne. W Turcji funkcjonuje część ropociągu BTC (Baku-Tbilisi-Ceyhan), którym ropa zaczęła płynąć w maju 2006 r. Zbudowało go konsorcjum, w którym większościowe udziały posiada brytyjski koncern BP i azerski SOCAR, a pakiety mniejszościowe m.in. amerykański Chevron, norweski Statoil oraz włoski ENI. Umożliwia on transport do 1,2 mln b/d kaspijskiej ropy azerskiej i kazachskiej. Niemniej ważny jest ropociąg Kirkuk-Ceyhan, którym transportowane jest do 1,65 mln b/d ropy irańskiej.

Turcja planuje budowę 550 km ropociągu Samsun-Ceyhan w celu odciążenia swoich cieśnin, by transportować 1 mln b/d (docelowo 1,5 mln b/d) ropy z Morza Czarnego na Morze Śródziemne. Projekt ten obejmuje także budowę nowych terminali w obu portach, do przyjmowania surowca w Samsun i jego eksportu w Ceyhan. W 2009 r. do projektu dopuszczone zostały rosyjskie firmy Rosneft i Transneft, planujące transport tym ropociągiem ropy rosyjskiej. Budową rafinerii blisko Ceyhan zainteresowana jest natomiast hinduska Indian Oil Corporation. Na

Przyjaźń. Przesłanką podpisania przez Chorwację powyższej umowy był udział w zyskach z transportu przez jej terytorium rosyjskiej ropy naftowej, której tą drogą planowano przysyłać docelowo nawet 15 mln ton rocznie. Połączenie ww. rurociągów wymaga zmiany kierunku transportu ropy do chorwackiego portu w Omisalji na adriatyckiej wyspie Krk, gdyż Adria została zbudowana by transportować surowiec w odwrotnym kierunku, tj. znad Adriatyku na Węgry.

Półwyspie Bałkańskim planowana jest także budowa kilku nowych ropociągów naftowych: AMBO, Burgas – Aleksandropolis oraz Konstanca-Triest.

Ropociąg AMBO, nazywany tak od nazwy konsorcjum, które ma go budować (Albanian Macedonian Bulgarian Oil Corporation) planowany jest od wielu lat (1993), choć deklarację polityczną o zamiarze jego budowy premierzy Albanii, Macedonii i Bułgarii podpisali dopiero w 2004 r. Na odcinku 912 km, z bułgarskiego portu w Burgas, do albańskiego portu Vlorë, ropociągiem ma być transportowane 750 tys. baryłek kaspijskiej ropy naftowej dziennie (30-40 mln ton rocznie). Do Burgas ropa ma być transportowana tankowcami z czarnomorskiego terminalu w Supsy, do którego od 2006 r. dostarczana jest rurociągiem Baku-Tbilisi-Supsa.⁸ Z Vlorë zabierać ją mają tankowce o wyporności 300 tys. ton, jakie nie przepłynęłyby przez cieśniny tureckie.

Ropociąg Burgas – Aleksandropolis (BAP – Burgas-Aleksandropolis Pipeline) przeznaczony jest dla (konkurencyjnej względem kaukaskiej) rosyjskiej ropy naftowej z regionu kaspijskiego oraz z Azji Środkowej. Ropociąg budować ma międzynarodowa, zarejestrowana w 2008 r. w Amsterdamie, spółka Trans BalkanPipeline BV, która będzie właścicielem ropociągu, a w której 51% udziałów objął rosyjski uczestnik - OOO Truboprowodny Konsorcjum Burgas-Aleksandropolis, 24,5% bułgarska firma Proektna Kompania Burgas-Aleksandropolis BG, greckie konsorcjum firm Hellenic Petroleum oraz Thraki - 23,5%, a pozostały Republika Grecji - 1%. Ropociąg ma mieć długość 280 km, z czego 155 km będzie przebiegać przez terytorium bułgarskie, a 125 km greckie. Ropa naftowa ma być do niego dostarczana tankowcami z rosyjskiego portu Noworosyjsk, przez Morze Czarne do bułgarskiego portu Burgas. Początkowo ropociągiem ma być transportowane 35 mln t, a docelowo 50 mln t surowca rocznie. Grecja planuje zbudować rafinerię w Aleksandropolis do przerobu rosyjskiej ropy, skąd do transportu ropy i uzyskanych z jej rafinacji produktów wykorzystywane będą greckie tankowce. Mimo negatywnego dla budowy ropociągu wyniku przeprowadzonego na początku 2008 r. referendum

⁸ Były plany budowy nowego rurociągu Baku-Batumi, jednak w latach 1994-1998 ropociąg Baku-Supsa częściowo został zbudowany kosztem starego rurociągu Baku-Batumi. W latach 1998-2001 firma Chevron Corp. prowadziła analizy zmierzające do zrekonstruowania istniejącego rurociągu Khashuri-Batumi i budowy dodatkowej nitki rurociągu Baku-Khashuri, jednak odstąpiła od tego projektu. Właścicielem terminalu w Batumi jest kazachskie przedsiębiorstwo naftowe KazMunayGas zainteresowane budową nowego rurociągu Baku-Batumi, którym chciałoby transportować kaspijską ropę do rafinerii (będącej własnością Rompetrol) w rumuńskiej Konstancy oraz planowanej rafinerii w Batumi. Por. portal trend.az: Way to Europe May Lie via Baku-Batumi-Constants: Head of Rompetrol., 09.02.2008, Kazakhstan Negotiates with Azerbaijan and Georgia to Construct New Oil Pipeline, 07.07.2008, Kazakhstan Interested in Oil Delivery via Baku-Susa Pipeline: Diplomat, 09.07.2008.

w miejscowości Primorie w Bułgarii, rząd tego kraju nie wycofał się dotychczas z powyższego projektu, a jedynie spowolnił jego realizację, ze względu na protesty ekologów związane z obawami o możliwe zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w tym na obszarze Natura 2000.

Ropociąg z Konstancy nad Morzem Czarnym ma przechodzić m.in. przez Pancevo w Serbii, by swój 1360 km bieg zakończyć w chorwackim porcie Omisalj. Może on zostać przedłużony przez Słowenię do Triestu i dalej do Austrii i Niemiec. Porozumienie w sprawie budowy ww. ropociągu zwanego PEOP (od. ang. Pan European Oil Pipeline) zostało podpisane w 2007 r. Jego maksymalną przepustowość obliczono na 112 milionów ton rocznie. Kilka firm wyraziło zainteresowanie udziałem w powyższym projekcie, w tym m.in.: amerykańskie General Electric Energy Oil & Gas i Chevron, brytyjskie BP, chiński CNO-OC, rumuński Rompetrol, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Międzynarodowa Korporacja Finansowa. Rumuni podjęli działania, by do projektu włączyły się także Azerbejdżan i Kazachstan.

WNIOSKI

Największe rezerwy ropy naftowej spośród państw bałkańskich i Turcji posiada Rumunia, a następnie Turcja i Albania. Łączne zasoby surowca w regionie sięgają zaledwie 1,2 miliona baryłek, co przy obecnym poziomie wydobycia wystarczy na ok. 15 lat. Różnie się to kształtuje w poszczególnych krajach, gdzie bez odkrycia nowych zasobów złoża najszybciej wyczerpią się w Grecji (za 4 lata), a najpóźniej w Albanii (za ok. 50 lat). Możliwości produkcji ropy naftowej w całym regionie można uznać za symboliczne, a jedynie w Rumunii posiadają one znaczenie gospodarcze.

Coraz większą rolę w transporcie ropy naftowej w badanym regionie odgrywa Turcja, w której pobliżu znajduje się ponad 70% światowych zasobów tego surowca. Ambicje pełnienia roli regionalnego rozgrywającego zgłasza także Bułgaria.

Z punktu widzenia interesów Rosji na Bałkanach nadrzędnym celem jest likwidacja możliwości dywersyfikacji dostaw ropy naftowej poprzez odwrócenie kierunku transportu ropociągami Adria przesyłającym surowiec z terminalu w Omisalj przez Chorwację m.in. do Węgier i Słowacji, a także przesyłu z portu w Triescie przez Austrię i Niemcy do Czech. Można się spodziewać determinacji Rosji w tym względzie, szczególnie po tym jak z sukcesem zapewniła sobie odwrócenie przepływu ropy na odcinku Brody-Odessa w kierunku Morza Czarnego. W powyższym aspekcie należy zwrócić uwagę na negatywny wpływ dla bezpieczeństwa energetycznego Polski, jaki może mieć planowane obecnie przejęcie przez Rosję terminalu naftowego w Gdańsku w przypadku jego sprzedaży przez Lotos.

GEOPOLITYKA ELIT EUROPY

RECENZJA KSIĄŻKI LESZKA SYKULSKIEGO

WITOLD SZIRIN MICHAŁOWSKI

Joseph Alexandre Saint-Yves d'Alveydre (1842-1909) – ekscentryczny okultysta był nie tylko kabalistą i marynistą, ale też zupełnie serio, przez ówczesne „elity”, traktowanym autorytetem, twórcą pojęcia synarchii - utopii zakładającej trójpodział władzy, zjednoczenie wszystkich religii, a także prawicy i lewicy pod wspólnym sztandarem. W 1886 ukazała się jego *Misja Indii w Europie*. Z dzieła dowiedzieć się można, nie tylko że słowo „Agharta” oznacza „niedostępny dla gwałtu i nieosiągalny dla anarchii”, ale i również, że ludzkość miała do czynienia z „celtyckim geniuszem Ramy”. Nie wszyscy jednak zgadzali się z opiniami w rodzaju: „Narody centralnej Azji żywią ogromną sympatię do Rosji i jej cara... Głębokie uczucie religijne Rosjan, pociąg ich do okultyzmu, ich język, legendy, pro-

roctwa, hermetyczne tłumaczenie Pisma Świętego zachowanego u pewnych sekt wskazują na intelektualny i socjalny ich związek z AzjąIleż to krwi, płaczu i szlochania, nieutulonego żalu i rozbratu usunięto by, gdyby Rosjanie dzięki temu Zakonowi połączywszy się z Anglią i Europą, wszyscy wspólnie pomogli narodom Azji stworzyć z nami wielki święty Związek... (opr. Karola Choboty, Katowice 1921).

Od naszych, rzekomo słowiańskich, braci zza wschodniej granicy Białorusi zawsze więcej nas dzieliło, niż łączyło. Zdawał sobie sprawę z tego nie tylko Adam Mickiewicz. Tak chyba będzie nadal. Mieszkańcy kraju nad Wisłą uważają, że ich korzenie sięgają nie tylko Sarmatów, ale i greckorzymskiej, judeochrześcijańskiej cywilizacji basenu Morza Śródziemnego. Cywilizacji, której fundament stanowiło prawo własności do ziemi. Na wschód od granic Rzeczypospolitej Obojga Narodów przez wiele wieków zaś obowiązywały prawa własności, odziedziczone po ludach Wielkiego Stepu. Związane były z własnością posiadania koni, baranów i kobiet. Wypalane rozgrzanym żelazem, nie tylko na końskich zadach, *tamgi*, dały rzekomo początek znacznej ilości herbów polskiej szlachty.

Question de l'Alliance Franco-Russe niejakiego Mikołaja Notowicza opublikowano w 1880 r. Inspirowana przez carską Ochranę idea, aby Rosjanie dzięki temu Zakonowi połączywszy się z Anglią i Europą, wszyscy wspólnie pomogli narodom Azji stworzyć z nami wielki święty Związek zdążyła przez minione 130 lat zapuścić korzenie dość głęboko.

Car Mikołaj II jak i Włodzimierz Lenin też nie mieli nic przeciwko temu, aby kozackie konie mogły pławić się w ciepłych wodach Oceanu Indyjskiego, a Mikołaj Roerich - malarz i pod koniec życia agent bolszewicki - został kandydatem na kolejną reinkarnację tybetańskiego Dalaj Lamy.

Ogromną szkodą jest, że Leszek Sykulski - autor książki *Ku nowej Europie. Perspektywa związku Unii Europejskiej i Rosji* zapomniał, że *historia magistra vitae est*. Nie zamierzam przywoływać mniej lub bardziej znanych autorytetów, których nazwiska już zetlały na dawno nieodkurzanych półkach bibliotek najróżniejszych uczelni, ani tych którzy obecnie usiłują robić kariery jako niezależni eksperci - dobrze opłacani przez Gazprom.

Muszę stanowczo zaprotestować jednak przeciwko głównym tezom autora, zawartym w ostatnim fragmencie jego książki. Widzi on bowiem obecną Polskę, jako po-

most między podzielonymi częściami kontynentu... zworki obszaru od Lizbony po Władywostok.

Jest chyba nieporozumieniem założenie, że pan-mongolska idea Imperium Azjopy którą jeszcze w początkach ubiegłego wieku usiłował wdrażać baron Roman Ungern von Sternberg na rosyjskim dalekim wschodzie, jest nadal godna realizacji. To, że niektórzy z doradców obecnego premiera Rosji uważają, że naturalna granica Azjopy osiągnie izotermę stycznia, przebiegającą doliną rzeki Ren, to już zupełnie inna sprawa, kwalifikująca ich niewątpliwie do poddania intensywnej opiece lekarskiej.

Mongołowie podbijając wschodnio-słowiańską dziczą i sprawując przez blisko trzy wieki nad nią kontrolę, przenieśli na obszar Europy Wschodniej z Chin nie tylko wojenne know-how na najwyższym wówczas poziomie w zakresie stosowanej broni: z rakietową, bakteriologiczną i psychotronową włącznie ale również zaliczany do art gubernandum system urtonowej łączności, podatków, prawo i powszechną tolerancję religijną. Tolerancję, której społeczeństwa chrześcijańskiej Europy, winne „holokaustom” towarzyszących wojnom religijnym, wyprawom krzyżowym, „nawracaniu” Indian, zagładzie mieszkańców Irlandii, Żydów czy najbardziej okrutnym – lodowym, za który odpowiedzialność ponoszą niestety Rosjanie, nie potrafiły nigdy osiągnąć.

Przybysze z Azji centralnej zaszczerpili w mentalności antenatów władców Kremla i obecnych decydentów, rezydujących w mieście, którego nazwa ma przecież mongolskie pochodzenie (Moskwa, to inaczej strumień płynący przez bagna), unikalną umiejętność wojny psychologicznej. Wojny, która w XXI wieku może mieć decydujące znaczenie, bo najgroźniejszą stosowaną na niej powszechnie dostępną bronią będzie... laptop i telefon komórkowy. O tym, jak taka broń potrafi być skuteczna, świadczą chociażby tylko ostatnie wydarzenia w Afryce Północnej. Co było do przewidzenia, to cena baryłki ropy z poziomu ca 70 USD wkrótce osiągnie wartość blisko dwukrotnie wyższą. W ślad za nią będzie podążać cena gazu, wydobywanego na terytorium syberyjskiej kolonii.

Leszek Sykulski nie mógł przewidzieć takiego rozwoju wydarzeń. Natomiast jest ewidentnym nieporozumieniem, że swojej książki nie wyposażył w szkicową mapę rurociągów, znajdujących się na terytoriach obecnie zajmowanych przez Federację Rosyjską. Nie poinformował również czytelników, że gazowe i płynne węglowodory w przeważającej mierze nie są wydobywane na obszarach etnicznie rosyjskich, a władcy Moskwy pobierają za nie haracz. Co to słowo znaczy – warto porównać z wpisem w Wikipedii [1]. Nie ma on zbyt wiele wspólnego z kosztami wydobycia tego rodzaju surowców.

Wspomniany przeze mnie niedawno na łamach Półrocznika Geopolityka Apoloniusz Zarychta [2] - polski geopolityk okresu międzywojennego sformułował prawo gigantanzji - w ogromnym uproszczeniu, głoszące, że

w dziejach powszechnych olbrzymy, czyli wielkie organizmy państwowe, giną. Ginęły zawsze i będą ginać. W tej sytuacji rozważania Sykulskiego o trwałych więziach kontynentalnych od Atlantyku do Pacyfiku brzmią humorystycznie. Tym bardziej, że Chiny wcześniej czy później upomną się i upomnieć się muszą o zagrabione im przez wysłanników rosyjskich carów, korumpujących ambanów - wysokiej rangi urzędników z Pekinu, ziemie południa Syberii. W kontekście tym warto przeanalizować dzieje Republiki Dalekiego Wschodu, istniejącej w latach 1920-22.

Nie lubię bawić się w wizjonera, ale przyszłość rosyjskiego społeczeństwa, które do dzisiaj nie potrafiło się uporać w swojej masie nie tylko z tym, co wydarzyło się w Katyniu, ale również z uczciwym osądzeniem „Lodowego Holokaustu”, winnego zagładzie kilkudziesięciu milionów ludzi, czy ludobójstwem w Czeczenii - widzę raczej czarno. Nie chcę być z kolonialnym imperium w Zjednoczonej Europie, tak jak nie chciałbym być w niej z hitlerowskimi Niemcami.

Zupełnym nieporozumieniem w książce Sykulskiego są rozważania na temat ukraińskiego państwa sezonowego (Saisonstaat). Opinie na ten temat wyrażane przez kogoś, kto posługuje się tytułem prezesa Instytutu Geopolityki z Częstochowy, nie powinny nigdy ujrzeć światła dziennego. Opinie głęboko w dodatku niesprawiedliwe i chybione. Istnienie Samostijnej Ukrainy jest dla nas dużo ważniejsze niż członkostwo III RP w NATO.

Jeszcze w XIX w. dla bardzo wielu przedstawicieli naszego narodu Syberia była drugą ojczyzną. Dziś możemy i powinniśmy być w zjednoczonej Europie ambasadarami (tez to słowo jest mongolskiego pochodzenia) jej interesów. Ale Syberii racjonalnie zarządzanej przez Pekin, a nie barbarzyńsko eksploatowanej przez moskiewskich oligarchów. Już wkrótce, w szybkim zrozumieniu tej prawdy, decydentom z Berlina i Paryża pomogą ich własni muzułmańskiej wiary współobywatele - tym bardziej, że laptopy i telefony komórkowe ma prawie każdy z nich.

Leszek Sykulski, Ku Nowej Europie: perspektywa związku Unii Europejskiej i Rosji, wydawnictwa: Instytut Geopolityki i Alfa24, Częstochowa 2011, 122 ss.

LISTY

Prof. zw. dr hab. Mariusz-Orion Jędrysek
Zakład Geologii Stosowanej i Geochemii,
Instytut Nauk Geologicznych, Uniwersytet Wrocławski,
ul. Cybulskiego 30, 50-205 Wrocław
www.morion.ing.uni.wroc.pl
były Główny Geolog Kraju

Wrocław 2011.03.29

Parlamentarzyści Sejm i Senat Rzeczypospolita Polska

Szanowni Państwo

W najbliższych dniach odbędzie się w Sejmie RP drugie czytanie projektu ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Pgg). Dotyczy ono regulacji prawnych decydujących o gospodarowaniu strukturami geologicznymi (w tym eksploatacji zasobów), a więc tym co jest księgowo największym majątkiem Narodu. Jako inicjator rozpatrywanego projektu ustawy (w 2006-7) czuję się w obowiązku przekazać Państwu pod rozagę potencjalne skutki zapisów, które będą przedmiotem Państwa głosowania.

Obecny stan geologii w Polsce -związki z Pgg

Nie ma służby geologicznej sensu stricto (jako organu państwa);

Okolo. 50% powiatów nie zatrudnia geologa powiatowego (łamane jest prawo);

Administracja geologiczna, Państwowy Instytut Geologiczny (PIG jako jednostka naukowa wykonująca zadania służby geologicznej) i WUG praktycznie nie współpracują;

Doświadczamy plagi nielegalnej eksploatacji (straty rządu miliardów zł. rocznie(?), np. legalne wydobywanie bursztynu liczone jest w kilogramach na rok, kilkadziesiąt procent wydobywanego kruszywa jest pozyskiwana z naruszeniem prawa);

Brak systemowego powiązania organów administracji geologicznej (minister środowiska, geolodzy wojewódzcy, geolodzy powiatowi, służba geologiczna) zapewniającego sprawną realizację polityki geologicznej państwa;

Brak strategii gospodarowania strukturami geologicznymi (złoża to nie zawsze najważniejszy ich element);

Dotychczasowe Pgg jest nieadekwatne do potrzeb i warunków rozwijającej się Polski.

Spodziewane ważniejsze skutki obowiązywania nowego Pgg

Brak rozwiązań którejkolwiek z powyższej kwestii -projekt Pgg nie rozwiązuje szeregu działań w zakresie nowych wyzwań dla państwa takich jak np.: weryfikacja koncesjonobiorców, wycena wartości koncesji, systemów opłat związanych z działalnością geologiczno-górnictwem, Bałtyk (infrastruktura, zanieczyszczenia), gaz łupkowy, bezpieczeństwo składowania CO₂ w strukturach geologicznych (CCS), magazyny na odpady niebezpieczne w tym promieniotwórcze, budowa autostrad, zagrożenia osuwiskami, dokumentacja i informacja geologiczna, nowe zasoby i technologie, publikacje, geoparki, pyły, zmiany klimatyczne, jakość wód, wspomaganie merytoryczno-finansowe administracji geologicznej, legislacja UE, spory międzynarodowe, eksploatacja metali z den oceanicznych i hydrat gazowe. Oznacza to wymierne straty dla Skarbu Państwa;

Rabunkowa eksploatacja, nieprzemyślane lokowanie odpadów niebezpiecznych w strukturach geologicznych trwale je wyłączające z potencjalnie ważniejszego użytkowania, zaniechanie przez przedsiębiorcę eksploatacji bez zrzeczenia się praw do koncesji lub użytkowania obszaru górniczego, potencjalne nagłe załamanie rynku surowców (np. energetycznych, na skutek zamknięcia bezzbiornikowych magazynów ropy i gazu);

Wzrost liczby spraw w sądach oraz konflikty z Komisją Europejską;

Dewastacja środowiska, niszczenie zasobów naturalnych;

Pozbawienie Skarbu Państwa ochrony informacji geologicznej, czasem o znaczeniu strategicznym -projekt Pgg proponuje faktycznie niekontrolowany i nieodpłatny dostęp do informacji geologicznej (danych cyfrowych!) o wartości setek mld zł (?);

Zagrożenia ochrony terenów „geologicznie strategicznych” – brak kryteriów pozwalających na zabezpieczenie przed wykupem terenów, na których zlokalizowane są istotne dla interesów narodowych struktury geologiczne;

Obmiary satysfakcjonujące jedynie przedsiębiorcę, co prowadzi do manipulacji w zakresie przeklasyfikowania i faktycznej wielkości eksploatacji, nieprawidłowej i nieracjonalnej gospodarki złożami, naliczania zaniżonej wysokości opłaty eksploatacyjnej i zagrożenia bezpieczeństwa pracy górników;

Upadek małych przedsiębiorstw górniczych (np. małe „piaskownie”), ubytek w opłatach eksploatacyjnych i podatkach, powiększenie istniejącej szarej strefy;

LISTY

Brak koordynacji przez Ministra Środowiska w zakresie działania administracji geologicznej i organów nadzoru górniczego (WUG, OUG), inspekcji ochrony środowiska (PIOŚ, WIOŚ) i gospodarki wodnej (KZGW, RZGW);

Brak bezpieczeństwa geologicznego państwa, tworzenia skutecznych strategii i przedsięwzięć dotyczących ochrony struktur geologicznych w tym zasobów kopalin i wód podziemnych;

Obniżenie rangi administracji rządowej w zakresie geologii i przeniesienie kosztów jej działania na barki NFOSiGW oraz Ministerstwa Nauki;

Utrata kontroli nad handlem koncesjami na poszukiwania (rynek wycenił takie koncesje na gaz łukowy na wartość od 50 do 100 mln zł) i późniejszymi koncesjami na eksploatację, oraz samą eksploatacją gazu złóż niekonwencjonalnych;

Brak uregulowania faktycznej prawnej kontroli nad gospodarką strukturami geologicznymi przez państwo. Przyznanie funkcji służby PIGowi nie poprawia sytuacji w tej mierze bo PIG to państwowy instytut badawczy nie może więc pełnić roli organu Państwa, bo nie jest w stanie działać wyłącznie w interesie Państwa (tak jak np. wybrany instytut prawa administracyjnego nie może pełnić roli Naczelnego Sądu Administracyjnego). Ponadto nowa ustawa o instytutach badawczych (z dnia 30.04.2010 r.) sprowadza rolę ministra odpowiedzialnego za nadzór nad instytutem badawczym do funkcji symbolicznych;

Powielanie błędów jakie popełniono w udzielaniu koncesji na poszukiwanie gazu łupkowego (w tym minimalizacja kontroli nad eksploatacją i możliwego zysku SP) -w dużym stopniu jest to efektem braku służby geologicznej rozumianej jako organ państwa. Przykłady statusu służb geologicznych innych Państw UE są nieadekwatne bowiem Polska jest najbardziej „surowcowym” krajem UE o specyficznej pozycji geopolitycznej i własnej konstrukcji prawnej. Powoływanie się na funkcjonowanie służby hydrogeologicznej jest nietrafne bo jej pracownicy podlegają dyrektorowi PIG, a PIG jest państwowym instytutem badawczym. Służba hydrogeologiczna, tak jak PIG jako całość, w żaden(!) sposób nie podlega Ministrowi Środowiska czy Prezesowi KZGW a jedynie pośrednio z wielką autonomią Ministrowi Nauki. PIG jako służba nie może więc reprezentować wyłącznie interesu Państwa (a bezwzględnie jako służba powinien) a przy tym może być finansowany z różnych źródeł także zagranicznych. Jako inicjator poszukiwań gazu łupkowego w Polsce uważam, że stan organizacyjno-prawny RP (szczególnie obowiązujące Pgg i brak PSG) nie pozwalał na tak szybkie wydanie praktycznie wszystkich koncesji. Polska nie była i nie

jest prawnie i organizacyjnie na to gotowa (planowałem wstrzymanie wydawania koncesji). Należało utworzyć Polską Służbę Geologiczną, umocować ją prawnie i organizacyjnie a następnie pod pełną kontrolą Państwa wydawać pozostałe koncesje (ok. 80 %). Udział firm obcych byłby ekonomicznie sprawą drugorzędną (przy uniknięciu ryzyka politycznego także przez inwestora);

Uchybienia proceduralne i prawne

Rozpatrywany projekt ustawy Pgg prawdopodobnie nie był opiniowany przez żaden organ doradczy rządu w tym w szczególności, Radę Geologiczną, Radę Górniczą, Honorowy Komitet Głównych Geologów Kraju, oraz Radę Legislacyjną.

Proponowane zapisy budzą wątpliwości dotyczące zgodności z Konstytucją RP w szczególności z zakresu naruszenia zasad określoności i pewności prawa, oraz zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

Brak rozwiązań typowych dla prawa systemowego, sprzęgniętego z innymi ustawami w sensie wykonawczym.

Przyczyny, źródła

List ten nie jest w najmniejszym stopniu inspirowany jakimikolwiek względami pozamerytorycznymi, nie był pisany z w porozumieniu z kimkolwiek czy też czyjejkolwiek, poza własną, inicjatywę. Wszelkie rozumienie tego listu jako przejawu działalności politycznej jest bezzasadne. Powyższe zastrzeżenia sformułowałem wg własnej wiedzy i wedle najlepszych intencji wyłącznie w interesie Państwa Polskiego. Uważam, że rozpatrywany projekt powinien przejść głębokie wielostronne konsultacje specjalistyczne m.in. w oparciu o rozbudowanie zasobów bazy eksperckiej Gea (Min. Środowiska). Osoby zainteresowane pełniejszym uzasadnieniem powyższych stwierdzeń zachęcam do sięgnięcia do opinii i uwag zawartych na stronie www.morion.ing.uni.wroc.pl. (zakładki: Trendy i Komentarze) kierowanie pytań do mnie (mariusz.jedrysek@ing.uni.wroc.pl)-w miarę możliwości udzielę dodatkowych wyjaśnień.

Uważam, że projekt jest z gruntu wadliwy w pierwszym rzędzie z uwagi na zmiany założeń i przewidywanych warunków instytucjonalnych wprowadzonych w trakcie jego przygotowywania -unaocznia to przytoczona kolejność działań:

październik 2007-projekt ustawy o powołaniu Polskiej Służby Geologicznej jako organu Państwa (wrzesień 2007 -po konsultacjach społecznych) -utworzenie PSG niemal bezkosztowo bo na bazie wydzielonego w 2006 r pionu służby jako części Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG) -będącego wtedy jednostką badawczo-

LISTY

rozwojową). Nie przewidywano likwidacji PIG, ale przypisanie mu roli naukowo-badawczej jako bezpośredniego zaplecza eksperckiego PSG.

październik 2007 -projekt Prawa geologicznego i górnictwa (niemal gotowy -w październiku miał trafić na kierownictwo Ministerstwa Środowiska -rezygnacja z dalszych działań po wyborach parlamentarnych w 2007 r.). Celem głównym i przyczyną przygotowania nowego Pgg było powołanie PSG.

2007/8 -nowy rząd zaniechał utworzenia PSG lecz przesłał do Sejmu odziedziczoną wersję projektu Pgg, po czym ją wycofał. Zniknęła główna przyczyna dla uchwalenia nowego Pgg.

2008 -po wprowadzeniu zmian i rozbudowaniu (w tym wstawieniu dwóch starszych rozporządzeń Ministra Środowiska) przesłano omawiany projekt ustawy Pgg do Sejmu -a wraz z załącznikami projekt liczy ponad 1000 stron. Prace trwają do dziś.

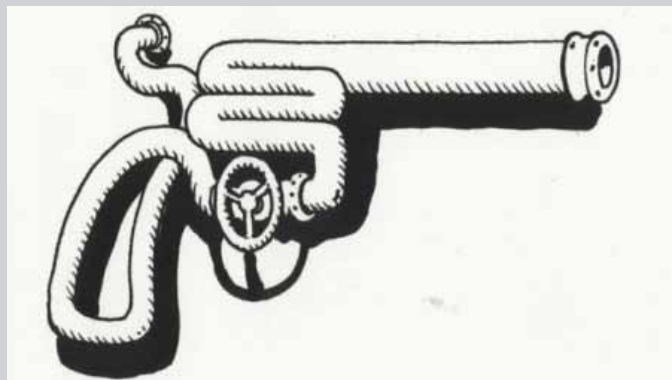
Podsumowanie

Projekt nowej ustawy nie bazuje ani na nowej koncepcji (w szczególności polegającej na gospodarce struk-

turami geologicznymi), ani nie jest oparty o działanie nowego, ściśle sprofilowanego w tym celu organu Państwa (PSG). Poprzez wprowadzone zapisy jest gorszy od obowiązującego Pgg. W zakresie niezbędnych regulacji wystarczy nowelizacja dotychczasowego Pgg. Ze względu na swą wagę, Pgg nie może być wykrzywione ambicjami politycznymi bo reguluje ono kluczową gałąź gospodarki Rzeczypospolitej – trzeba kierować się ...samą miłością dobra publicznego... W Państwa gestii i woli jest, brzemienne dla stanu i suwerenności gospodarczej Polski, decyzja o ponownym poddaniu projektu ustawy Pgg pod rozprawę oraz decyzja o nowelizacji obowiązującej ustawy. Oby nie było za późno, a słowa T. Czackiego (1800) (komisarza Komisji Kruszcowej uznawanej za pierwszą na świecie służbę geologiczną) ... Kraj mógłby być możny i bogaty -nie użyliśmy daru natury... -wypowiedziane tuż po Trzecim Rozbiorze Polski, miały wyłącznie i już zawsze znaczenie historyczne.

Z poważaniem,
Mariusz-Orion Jędrysek

TWARZĄ W TWARZ Z KLIMATEM

„Twarzą w twarz z klimatem” – takie jest hasło otwartej w Kaliningradzie wystawy prac szwedzkich i rosyjskich karykaturzystów. 30 obrazów, rozmieszczonych na jednej z sal wystawowych obwodowej Galerii Sztuk Pięknych, pozwalają zwiedzającym na spojrzenie na problemy ekologii – niepokojące zagadnienia, związane ze zmianami klimatu na Ziemi – oczami karykaturzystów.

Źródło Russia Voice

Dzień dobry Panie inż
Jestem pracownikiem dawnego Petrobalticu obecnie nazwa Lotos Petrobaltic jak

Pan może sobie przypomina byliśmy u Pana zima pora po wizycie w MSP w sprawie akcji pracowniczych , nie dość haniebnie oszukani przez państwo (zamiast 15 % otrzymaliśmy tylko 0,69%)sprawy w sadzie pracy przegraliśmy z kretesem,od kiedy SP od sprzedał swoje udziały w naszej Firmie Lotosowi zaczęły dziać się rzeczy , sprawy których normalny pracownik nie może pojąć. Dlatego też zwracamy się do Pana , jako redaktora naczelnego kwartalnika „Rurociągi”o zamieszczenia w nim raportu o działalności , nieprawidłowościach , wyprowadzaniu pieniędzy naszego Przedsiębiorstwa , zadawaniu kłamu temu iż na szelfie M. bałtyckiego nie ma ropy naftowej .

W załączeniu przesyłam Panu doniesienia do Prokuratury Generalnej które, może wyjaśnia całą sytuację oraz nasz niepokój, obawy o dalszą działalność Firmy z dnia na dzień coraz to bardziej upodlona

z poważaniem
Grzegorz Tyłski
pracownik platformy wiertniczej

Szanowni Państwo,

Centrum Targowe FairExpo Sp.z o.o. oraz Międzynarodowe Targi Katowickie Sp. z o.o. jako wieloletni organizator branżowych imprez targowych postanawiają wprowadzić do kalendarza swoich imprez nowy specjalistyczny temat targowy. Na podstawie przeprowadzonych analiz dostrzegliśmy potrzebę organizacji targów skupiających branże: kabli, drutów, rur i systemów mocowań.

**Pierwsza edycja Międzynarodowych Targów Kabli, Drutów, Rur i Systemów Mocowań CTExpo
odbędzie się w dniach 10-12 maja 2011 roku.**

Targi organizowane będą w cyklu dwuletnim.

Inicjując wydarzenie targowe o takiej tematyce wychodzimy naprzeciw potrzebom tychże branż w Polsce, gdzie do tej pory nie istniały targi o tak wąskiej specjalizacji. Zdecydowaliśmy się na połączenie trzech tematów ze względu na ich wzajemne przenikanie i uzupełnianie się. Jesteśmy przekonani, że zaistniały optymalne warunki by branże dysponujące olbrzymim potencjałem mogły go przestawić. Uznaliśmy, że targi skupiające przedstawicieli wyżej wymienionych obszarów będą miały szansę stać się doskonałym miejscem prezentacji nowych rozwiązań, wymiany doświadczeń specjalistów i autorytetów tych branż.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt organizacji imprezy właśnie w stolicy aglomeracji śląskiej. W obecnej chwili województwo śląskie jest najdynamiczniej rozwijającym się regionem Polski. Wytwarza się tutaj 13, 0% produktu krajowego brutto.

Integralną częścią targów będzie bogaty program imprez towarzyszących. Obejmie on konferencje, seminaria o tematyce technicznej i naukowej, wreszcie – specjalistyczne prezentacje nowych produktów wprowadzanych na rynek przez największych producentów.

Miło nam będzie, jeżeli zechcą Państwo przyjąć nasze zaproszenie.

Kierownik Projektu

Agnieszka Bogdańska

a.bogdanska@mtk.katowice.pl

tel. 32/78 99 191 **Centrum Targowe FairExpo Sp. z o.o., 40-955 Katowice, ul. Bytkowska 1B**

www.ctf.fairexpo.pl, www.ctf.mtk.katowice.pl,
ctf@fairexpo.pl, ctf@mtk.katowice.pl, tel. +48 32 78 99 191, 194 fax +48 32 25 40 227
Nordea Bank Polska SA 16 1440 1172 0000 0000 1217 4756
NIP 634-275-88-90, Regon 241694177, Wysokość kapitału zakładowego: 5 000 zł
Wpis do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach,
VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000361843

Framework Guidelines on Capacity Allocation Mechanisms for the European Gas Transmission Network

Draft for Consultation

DFGC-2011-G-001
3 March 2011

This Document contains the draft Framework Guidelines on Capacity Allocation Mechanisms in European Gas Transmission Networks, which the Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER) is preparing pursuant to Article 6 of Regulation (EC) No 715/2009 and on the basis of a request from the European Commission.

The draft Framework Guidelines contained on this document are issued for consultation of ENTSO for Gas and other relevant stakeholders, who are invited to submit their comments by: 2 May 2011 To participate in this public consultation, please request a login via the online login request form

Related Documents

Revised Pilot Framework Guideline Capacity Allocation, December 2010, Ref: E10-GWG-71-03

Capacity Allocation on European Gas Transmission Networks Pilot Framework Guideline, June 2010, Ref: E10-GWG-66-03

ERGEG's revised principles on Capacity allocation and congestion management in European gas transmission networks", December 2009, Ref. E09-GNM-10-03

Pilot Framework Guideline on Capacity Allocation on European Gas Transmission Networks, (Public Consultation Document), December 2009, Ref. E09-GNM-10-05

Pilot Framework Guideline on Capacity Allocation on European Gas Transmission Networks – Initial Impact Assessment, December 2009, Ref. E09-GNM-10-06

Recommendations for Guidelines adopted via comitology procedure on Congestion Management Procedures on European Gas Transmission Networks, December 2009, Ref. E09-GNM-10-07

Recommendations for Guidelines adopted via comitology procedure on Congestion Management Procedures on European Gas Transmission Networks – Impact Assessment, December 2009, Ref. E09-GNM-10-04

Table of Contents

1	General Provisions
1.1	Scope
1.2	Application
1.3	Adaptation of existing transportation arrangements to the network code
1.4	Contracts and communication
1.5	Cooperation
1.6	Stakeholders' involvement
2	Capacity services
2.1	Firm capacity services
2.2	Interruptible capacity services
2.3	Breakdown and offer of capacity services
2.4	Cross-border services
2.4.1	Bundled services
2.4.2	Amendment of existing capacity contracts
2.4.3	Virtual interconnection point
3	Capacity allocation
3.1	Standard allocation mechanism
3.1.1	Auction design
3.1.2	Reserve price
3.1.3	Auction revenues
3.1.4	Allocation of interruptible capacity services
3.1.5	Within-day capacity
3.1.6	Interim period
3.2	Unsold capacity after the standard allocation mechanism
3.3	Booking platforms

General Provisions

Scope

These Framework Guidelines aim at setting out clear and objective principles for the development of network codes pursuant to Article 6(2) of Regulation (EC) No 715/2009 (the “Gas Regulation”)¹. This is without prejudice to the comitology procedure under Article 23(1).b) of the Gas Regulation.

The network code(s) adopted according to these Framework Guidelines will be applied by Transmission System Operators taking into account possible public service obligations. The provisions contained in the network code(s) are without prejudice to the regulatory regime for cross border issues pursuant to Article 42 of Directive 2009/73/EC2 (the “Gas Directive”) and of the responsibilities and powers of regulatory authorities established according to Article 41(6) of the Gas Directive insofar the network code does not provide for full harmonisation.

The network code(s) adopted according to these Framework Guidelines will be evaluated by ACER, taking into account their degree of compliance with the Framework Guidelines and the fulfilment of the objectives: maintaining security of supply, supporting the completion and functioning of the internal market in gas and cross-border trade including delivering benefits to the customers.

Application

The rules in these Framework Guidelines apply to cross-border interconnection points, irrespective of whether they are physical or virtual³, between two or more Member States as well as to interconnections between adjacent entry-exit-systems⁴ within the same Member State, insofar as the points are subject to booking procedures by users. Exit points to end consumers and distribution networks, entry points to supply-only networks, entry points from LNG-terminals and production facilities, and entry/exit points to or from storage facilities are not subject to these Framework Guidelines.

These Framework Guidelines, and the network code(s) developed on their basis, shall apply to all existing capacity as calculated by Transmission System Opera-

tors, including capacity being made available by capacity increase via enhanced capacity calculation, oversubscription and capacity surrendered by shippers. It also applies to all capacity under existing capacity contracts after they expire, as well as to capacity acquired by shippers and sold on booking platforms, as described in paragraph 3.3. It does not directly apply to new capacity allocated via open season procedures, apart from capacity which remains unsold after it has been initially offered via an open season procedure. It is recommended that processes for determining incremental capacity, i.e. capacity to be made available above the prevailing level of existing technical capacity, are consistent with the provisions of these Framework Guidelines.

Adaptation of existing transportation arrangements to the network code

The network code(s) shall provide that Transmission System Operators amend all relevant clauses in capacity contracts and/or relevant clauses in general terms and conditions relating to the allocation of capacity at relevant interconnection points, as defined in paragraph 1.2, in accordance with the terms of the network code. The relevant clauses shall be amended within six months after entry into force of the network code. This requirement shall apply regardless of whether the relevant contracts or general terms and conditions provide for such an amendment. Paragraph 2.4.2 remains unaffected.

Upon expiry of transportation contracts the relevant capacity provisions shall not be subject to tacit extension.

Contracts and communication

The network code(s) shall define the standardised content of transmission capacity contracts and of general terms and conditions for capacity allocation and capacity services.

The network code(s) shall define standard communication procedures that are applied by Transmission System Operators to exchange information with network users. Coordinated information systems and compatible electronic on-line communications shall be utilised particularly for capacity booking and transfers of capacity rights between network users.

Cooperation

The network code(s) shall set out that Transmission System Operators cooperate with adjacent Transmission System Operators and shall specify the procedures to:

- harmonise, coordinate and bundle capacity services, establish virtual interconnection points and set up common capacity allocation procedures, including their timing;

¹ Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005.

² Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC.

³ As defined in chapter 2.4.3 of these Guidelines.

⁴ As provided for by recital 19 and art. 13 (1) al. 4 of Gas Regulation 715/2009.

- coordinate their maintenance operations affecting interconnection points subject to these Framework Guidelines in order to optimise network access.

The network code(s) shall define a timetable to implement common communication procedures between Transmission System Operators which are necessary to comply with the requirements of the network code(s). The network code(s) shall set out how Transmission System Operators cooperate with regard to capacity calculation and maximisation.

In order to maximise available capacity, the network code(s) shall set out how adjacent Transmission System Operators exchange information when planning day-to-day network operation, including forecast entry and exit flows as well as the availability of network components and steering decisions for the technical use of physical interconnection points including those which are combined to virtual interconnection points. They shall also exchange information on potential congestions on their respective networks and on the use of congestion management procedures.

Stakeholders' involvement

The network code(s) shall provide that stakeholders are consulted so that the market's needs and conditions are considered before decisions are made. Where detailed decisions have to be taken the network code(s) shall set out that stakeholder consultations are undertaken before decisions are made with regard, at least, to the following elements:

- breakdown of capacity services and the percentage of available capacity to be set aside for firm short term services in accordance with paragraph 2.3;
- any detailed aspect of the capacity allocation methodology used at each interconnection point which is not precisely defined in the harmonised design of the standard allocation mechanism pursuant to section 3. Nothing in this bullet point shall be construed to imply that the design of the standard allocation mechanism to be included in the network code(s) shall leave aspects undefined or open to further elaboration at the national or regional level.

Capacity services

The network code(s) shall set out how Transmission System Operators determine the firm and interruptible capacity⁵ they jointly offer at each interconnection point.

The network code(s) shall require that Transmission System Operators offer firm and interruptible capacity at any interconnection point in both directions; at unidirectional points, backhaul capacity shall be offered at

least on an interruptible basis. The published available firm capacity shall be binding on the Transmission System Operator.

The network code(s) shall ensure that the capacity offered is expressed in energy units per unit of time. The offer and use of separate capacity for transit purposes shall be forbidden. That means that capacity used for transit purpose by shippers shall not be treated differently than capacity used for domestic purposes.

Firm capacity services

The network code(s) shall define a small set of standardised firm capacity services of different durations and starting dates, which cover market needs. The determination of the standardised products shall be consulted on. The set of standardised firm capacity services which are proposed for consultation must include yearly, quarterly, monthly, daily and intraday products. The standardisation is based on a daily capacity product's duration from 5:00 to 5:00 UTC/GMT6 or any other time period harmonized across the EU as agreed by ENTSO-G. The same set of services shall be offered at every interconnection point. The capacity services' design shall aim at developing competitive gas markets. It shall regularly be subject to proper consultation with network users.

Interruptible capacity services

The network code(s) shall set out how Transmission System Operators align interruptible capacity services at every interconnection point in both directions.

Adjacent Transmission System Operators shall implement standardised procedures, including the definition of interruption lead times, to ensure that interruptions take place in a coordinated and standardised manner.

The network code(s) shall define the possible reasons of interruption, classes of interruptibility and the sequence how interruptions take place.

The network code(s) shall entitle registered network users to submit nominations on an interruptible basis at any time within day. This entitlement shall not restrict the allocation of firm capacity by Transmission System Operators.

Breakdown and offer of capacity services

The network code(s) shall set out the way in which the breakdown of available firm capacity between the different long and short term capacity services⁷ is determined. At least 10 percent of the available firm capacity at interconnection points shall be set aside for firm short term capacity services. The amount of capacity for each capacity service shall be aligned between adjacent Trans-

⁵ As defined in Article 2 of the Gas Regulation.

⁶ 5.00 to 5.00 UTC/GMT means 6.00 to 6.00 CET - Central European Time.

⁷ As defined in Art. 2 of the Gas Regulation.

mission System Operators and be subject to review by National Regulatory Authorities.

The network code(s) shall set out the procedures followed by Transmission System Operators to offer all available capacity in a transparent and non-discriminatory manner as long and short-term firm capacity services and as interruptible capacity services. The Transmission System Operators shall offer the firm capacity available which includes:

- any remaining firm capacity not previously allocated,
- any capacity from previous allocations surrendered by capacity holders, and
- any unused capacity released through congestion management procedures (including use-it-or-lose-it or use-it-or-sell-it mechanisms).

Cross-border services

Bundled services

The network code(s) shall set out that Transmission System Operators jointly offer bundled firm capacity services. The corresponding exit and entry capacity available at both sides of every point connecting adjacent entry-exit systems shall be integrated in such a way that the transport of gas from one system to an adjacent system is provided on the basis of a single allocation procedure and single nomination.

In order to progressively bundle the entire technical capacity at a given interconnection point, capacity becoming available on one side of an interconnection point exceeding the available capacity on the other side of the same interconnection point shall be allocated for a duration not exceeding the expiration date of the corresponding capacity on the other side of the border. Transmission system operators shall seek to maximise the bundled capacity and to accelerate the bundling of capacity at interconnection points by encouraging their network users to free up their capacity booked on one side of interconnection points before its expiration date.

Amendment of existing capacity contracts

The network code(s) shall ensure that existing capacity contracted before the entry into force of legally binding network code(s) shall be bundled no later than five years thereafter. Network users holding existing capacity contracts should aim at reaching an agreement on the split of the new bundled capacity. National regulatory authorities may moderate between the parties.

If no agreement on the split of bundled capacity can be reached, the network code(s) shall entitle Transmission System Operators to split the bundled capacity between the original capacity holders proportionally to their capacity rights. The duration of the new bundled services shall not exceed the duration of the original capacity contracts

they are built upon. Any further details of this procedure shall be set out in the network code(s).

Network codes are not meant and do not regulate supply contracts, only capacity contracts. Insofar as these Framework Guidelines could have an effect on supply contracts, implementation of network codes shall not entitle contracting parties to cancel supply contracts. It could only serve to separate and amend the capacity contract if this is included in the supply contract.

Virtual interconnection point

The network code(s) shall also set out that capacity at two or more points connecting the two same adjacent entry-exit systems is integrated into one single capacity service representing one virtual interconnection point. Transmission system operators shall calculate the entire technical capacity of the integrated service. Virtual interconnection points have to be established no later than five years after the entry into force of the network code(s) at the latest, insofar as the technical capacity resulting and at any virtual interconnection point is not lower than the sum of the previously separate bundled capacity products.

Capacity allocation

The network code(s) shall set out how Transmission System Operators offer capacity on a regular basis for all firm and interruptible services. The network code(s) shall define a number of regular points in time for the allocation of firm capacity services. Each of these points in time shall be appropriate with regard to the duration of the capacity service offered at this allocation date. The longer the capacity service duration, the longer its allocation lead time (i.e. the time between the allocation of the capacity and its use). Each allocation procedure shall contain a time window during which capacity is requested.

The network code(s) shall set out that, for the same capacity service, the allocation procedures take place at every interconnection point in Europe in a timely coordinated way.

Capacity allocation procedures shall be designed with regard to market conditions and shall be regularly reviewed by the concerned Transmission System Operators and revised if necessary. The aim of the allocation procedures shall be to foster competition and market integration.

The network code(s) shall require that Transmission System Operators apply harmonised allocation mechanisms at each interconnection point and publish the detailed procedure as well as the capacity offered, its allocation lead time and its duration sufficiently in advance.

Capacity allocations shall not take place outside the harmonised allocation procedures as applied according to these Framework Guidelines.

Standard allocation mechanism

Auction design

The network code(s) shall set out that all firm and interruptible capacity services for each time interval (with the possible exception of within-day capacity) are allocated via auctions. The network code(s) shall set out the principles of anonymous and transparent online-based auction procedures, which should avoid any abuse of a dominant market position.

The network code(s) shall set out a harmonised auction design, which is applicable at every interconnection point within the EU. Where the network codes do not provide for a fully harmonised auction design at every interconnection point, because this is -for duly justified reasons- not appropriate, the same detailed auction design shall be established at least between adjacent Transmission System Operators for each interconnection point and shall be subject to review by the regulatory authorities concerned and to market consultations according to paragraph 1.6.

The network code(s) shall set out a fully harmonised auction design for firm day-ahead capacity. This design should however in no way prevent TSOs from already implementing day-ahead implicit auctions.

Reserve price

If not further specified in the Framework Guidelines on tariffs, the regulated tariff shall be used as reserve price in auctions of firm and interruptible capacity.

Auction revenues

Auction revenues exceeding the allowed revenue (or values determined by the national regulatory authority) shall be used for different aims subject to the approval by the national regulatory authority, such as lowering network tariffs, removing congestion by investments or providing incentives to the Transmission System Operators to offer maximum capacity.

Allocation of interruptible capacity services

The allocation of interruptible capacity shall not restrict the allocation and use of firm capacity, meaning that the offer of interruptible capacity cannot be detrimental to the offer of firm capacity.

Within-day capacity

The network code(s) shall allow Transmission System Operators to allocate within-day capacity, i.e. capacity not allocated after the day-ahead auction, via continuous trading (first-come-first-served allocation). Interruptible within-day capacity services are allocated according to paragraph 2.2. Transmission System Operators shall implement the same allocation mechanism between adja-

cent Transmission System Operators at each interconnection point.

Interim period

If, after the comitology procedure, as referred to in Article 28(2) of the Gas Regulation, an interim period is allowed before the implementation of auctions, the network code(s) shall set out that during this period, adjacent Transmission System Operators apply harmonised allocation mechanisms at each interconnection point.

Unsold capacity after the standard allocation mechanism

The network code(s) shall provide that capacity which is unsold after an allocation window is assigned to subsequent allocation windows for capacity services of equal or shorter duration.

Booking platforms

The network code(s) shall set out that adjacent Transmission System Operators establish joint, anonymous, web-based platforms for primary capacity allocation and secondary capacity trading. All capacity connecting their systems is to be allocated via this platform, unless allocated by means of implicit auctions. Primary and secondary capacity services shall be offered and allocated jointly on these platforms.

The network code(s) shall lay down an action plan to reduce the number of platforms and eventually establish a single EU-wide platform. This plan shall define interim steps and shall include a timetable.

ity.

14.8.2009	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	L 211/1
I			
(Aby przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa)			
ROZPORZĄDZENIA			
ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Tekst mający znaczenie dla EOG)			
PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ, uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95, uwzględniając wniosek Komisji, uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (1), uwzględniając opinię Komitetu Regionów (2), stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu (3), a także mając na uwadze, co następuje:			
(1)	W komunikacji Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowanej „Europejska polityka energetyczna” zwrócono szczególną uwagę na zasadnicze znaczenie zakończenia budowy rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego. Jako podstawowy środek pozwalający osiągnąć ten cel została wskazana poprawa ram prawnych na poziomie wspólnotowym.		
(2)	Decyzją 2003/796/WE (4) Komisja ustanowiła niezależną grupę doradcą ds. energii elektrycznej i gazu pod nazwą „Europejska Grupa Organów Nadzoru ds. Energii Elektrycznej i Gazu” (EREGG), w celu ułatwienia konsultacji, koordynacji i współpracy między krajowymi organami regulacyjnymi w państwach członkowskich oraz między tymi organami a Komisją, mających na celu umocnienie		
(3)	Działania podjęte przez EREGG od czasu jej utworzenia wnoszą pozytywny wkład w rozwój rynków wewnętrznych energii elektrycznej i gazu ziemnego. Jednakże w sektorze powszechnie uznaje się — oraz zostało to zaproponowane przez samą EREGG — że dobrowohla współpraca między krajowymi organami regulacyjnymi powinna być teraz prowadzona w ramach struktury wspólnotowej o wyższych kompetencjach i uprawnionej do przyjmowania w określonych przypadkach indywidualnych decyzji regulacyjnych.		
(4)	W dniach 8 i 9 marca 2007 r. Rada Europejska wezwała Komisję do zaproponowania środków mających na celu utworzenie niezależnej struktury współpracy między krajowymi organami regulacyjnymi.		
(5)	Państwa członkowskie powinny ściśle współpracować, usuwając przeszkody w transgranicznej wymianie energii elektrycznej i gazu ziemnego z myślą o dążeniu do osiągnięcia celów wspólnotowej polityki energetycznej. Na podstawie oceny wpływu dotyczącej zasobów niezbędnych do działania jednostki centralnej stwierdzono, że — w porównaniu z innymi możliwościami — za wyborem niezależnej jednostki centralnej przemawia szereg długofalowych korzyści. Należy ustanowić Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”), aby wypełnić luki		
(1)	Dz.U. C 211 z 19.8.2008, s. 23.		
(2)	Dz.U. C 172 z 5.7.2008, s. 55.		
(3)	Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 18 czerwca 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz.U. C 75 E z 31.3.2009, s. 1) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 22 kwietnia 2009 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 25 czerwca 2009 r.		
(4)	Dz.U. L 296 z 14.11.2003, s. 34.		

L 211/2	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	14.8.2009
(6)	Agencja powinna zapewnić właściwą koordynację funkcji regulacyjnych wykonywanych przez krajowe organy regulacyjne zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (1) i z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego (2) oraz, w razie potrzeby, zapewnienie ich uzupelnienie na poziomie wspólnotowym. W tym celu konieczne jest zagwarantowanie Agencji i jej członkom niezależności wobec producentów energii elektrycznej i gazu, operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych — publicznych lub prywatnych — oraz konsumentów, a także zapewnienie zgodności jej działań z prawem wspólnotowym, zapewnienie możliwości technicznych i regulacyjnych oraz przejrzystości, podporządkowania się kontroli demokratycznej i skuteczności.		
(7)	Agencja powinna monitorować współpracę regionalną między operatorami systemów przesyłowych w sektorze energii elektrycznej i gazu, a także wykonywanie zadań europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej („ENTSO energii elektrycznej”) oraz europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”). Udział Agencji jest istotny w celu zapewnienia, aby współpraca między operatorami systemów przesyłowych przebiegała w sposób sprawny i przejrzysty oraz z korzyścią dla rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego.		
(8)	Agencja, we współpracy z Komisją, państwami członkowskimi i właściwymi organami krajowymi, powinna monitorować rynek wewnętrzny energii elektrycznej i gazu ziemnego oraz, w stosownych przypadkach, informować Parlament Europejski, Komisję i organy krajowe o swoich ustaleniach. Zadania Agencji polegające na monitorowaniu nie powinny pokrywać się z monitorowaniem prowadzonym przez Komisję lub organy krajowe, w szczególności przez organy ochrony konkurencji, ani nie powinny go utrudniać.		
(9)	Agencja ma ważną rolę do odegrania w opracowywaniu wytycznych ramowych, które są z natury niewiążące („wytyczne ramowe”), z którymi muszą być zgodne kodeksy sieci. Uważa się również, że właściwe i zgodne z celem działania Agencji jest określenie jej roli w przegłębieniu kodeksów sieci (zarówno przy ich opracowywaniu, jak i zmianie), aby zapewnić ich zgodność z wytycznymi ramowymi, zanim Agencja będzie mogła zalecić Komisji ich przyjęcie.		
(1)	Zob. s. 55 niniejszego Dziennika Urzędowego.		
(2)	Zob. s. 94 niniejszego Dziennika Urzędowego.		

- (10) Właściwe jest stworzenie zintegrowanych ram umożliwiających udział i współpracę krajowym organom regulacyjnym. Rany takie powinny ułatwić jednolite stosowanie przepisów dotyczących rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego w całej Wspólnocie. Agencja powinna otrzymać uprawnienie do wydawania decyzji indywidualnych w sytuacjach dotyczących więcej niż jednego państwa członkowskiego. Uprawnienia te powinny pod pewnymi warunkami obejmować kwestie techniczne, system regulacyjny dla infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej łączącej lub która mogłaby połączyć co najmniej dwa państwa członkowskie oraz, w oszczędności, zwolnienia z zasad rynku wewnętrznego w przypadku nowych elektrycznych połączeń wzajemnych i nowej infrastruktury gazowej, usytuowanych na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego.
- (11) Ponieważ Agencja ma ogólny obraz krajowych organów regulacyjnych, powinna pełnić rolę doradczą wobec Komisji, pozostałych instytucji Wspólnoty oraz krajowych organów regulacyjnych w odniesieniu do wszystkich kwestii związanych z celami, w jakich została ustanowiona. Agencja powinna mieć również obowiązek informowania Komisji, jeżeli stwierdzi, że współpraca pomiędzy operatorami systemów przesyłowych nie przynosi wymaganych wyników lub że krajowy organ regulacyjny, który wydał decyzję niezgodną z wytycznymi, nie wdraża — odpowiednio — opinii, zaleceń lub decyzji Agencji.
- (12) Agencja powinna również móc wydawać zalecenia, aby pomóc organom regulacyjnym i uczestnikom rynku w dzieleniu się dobrymi praktykami.
- (13) W stosownych przypadkach Agencja powinna konsultować się z zainteresowanymi stronami i stwarzać im rozsądną możliwość przedstawienia uwag na temat proponowanych środków, takich jak kodeksy sieci i zasady dotyczące sieci.
- (14) Agencja powinna przyczyniać się do wdrażania wytycznych dotyczących transpoejskich sieci energetycznych ustanowionych w decyzji nr 1364/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. ustanawiającej wytyczne dla transpoejskich sieci energetycznych (3), w szczególności przy wydawaniu opinii w sprawie dziesięcioletnich niewiążących planów rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym (planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym) zgodnie z art. 6 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.
- (15) Agencja powinna włączyć się do starań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego.
- (16) Struktura Agencji należy dostosować do szczególnych potrzeb związanych z regulacją energetyki. W szczególności należy w pełni uwzględnić specyficzną rolę krajowych organów regulacyjnych oraz zagwarantować ich niezależność.

(1) Dz.U. L 262 z 22.9.2006, s. 1.

14.8.2009	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	L 211/3	14.8.2009
(17) Rada administracyjna powinna mieć niezbędne uprawnienia do uchwalania budżetu, kontrolowania jego wykonywania, sporządzania regulaminu wewnętrznego, przyjmowania przepisów finansowych oraz mianowania dyrektora. Przy odwołaniu kadencji członków rady administracyjnej powoływanych przez Radę należy stosować system rotacji, tak aby zapewnić równowagę reprezentacji państw członkowskich na przestrzeni czasu. Rada administracyjna powinna działać w niezależny i obiektywny sposób w interesie publicznym oraz nie powinna zwracać się o instrukcje polityczne ani ich przyjmować.	(21) Po ustanowieniu Agencji jej budżet powinien podlegać bieżącej ocenie przez władzę budżetową, w oparciu o obowiązki Agencji pracy i jej wyniki. Władza budżetowa powinna zapewnić przestrzeganie najwyższych standardów skuteczności.	(28) Przed upływem trzech lat po objęciu stanowiska przez pierwszego dyrektora, a następnie co cztery lata, Komisja powinna przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat określonych zadań Agencji i osiągniętych rezultatów, wraz ze wszelkimi stosownymi wnioskami. W sprawozdaniu tym Komisja powinna zawrzeć sugestie dotyczące dodatkowych zadań Agencji.	(23) Przed upływem trzech lat po objęciu stanowiska przez pierwszego dyrektora, a następnie co cztery lata, Komisja powinna przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat określonych zadań Agencji i osiągniętych rezultatów, wraz ze wszelkimi stosownymi wnioskami. W sprawozdaniu tym Komisja powinna zawrzeć sugestie dotyczące dodatkowych zadań Agencji.	14.8.2009
(18) Agencja powinna mieć niezbędne uprawnienia do wykonywania swoich funkcji regulacyjnych w sposób skuteczny; preferencyjny, racjonalny i przede wszystkim niezależny. Niezależność Agencji wobec producentów energii elektrycznej i gazu oraz operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych stanowi nie tylko kluczową zasadę dobrego zarządzania, ale jest również podstawowym warunkiem zapewniającym zaufanie rynku. Bez uszczerbku dla zasady, zgodnie z którą członkowie rady działają w imieniu swoich odpowiednich organów krajowych, rada organów regulacyjnych powinna zatem działać niezależnie od wszelkich interesów rynkowych, unikać konfliktów interesów i nie powinna zwracać się o instrukcje ani ich przyjmować, ani też przyjmować zaleceń od rządu państwa członkowskiego, Komisji lub innego podmiotu publicznego lub prywatnego. Decyzje rady organów regulacyjnych powinny być jednocześnie zgodne z przepisami wspólnotowymi dotyczącymi energii — takimi jak rynek wewnętrzny energii — środowiska oraz konkurencji. Rada organów regulacyjnych powinna przedkładać swoje opinie, zalecenia i decyzje instytucjom wspólnotowym.	(22) Agencja powinna dysponować wysoko wykwalifikowanym personelem. W szczególności powinna korzystać z kompetencji i doświadczenia personelu oddelegowanego przez krajowe organy regulacyjne, Komisję i państwa członkowskie. Do pracowników Agencji powinny mieć zastosowanie regulaminu pracowników urzędników Wspólnot Europejskich („regulaminu pracowników”) i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich („warunki zatrudnienia”) ustanowione w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWRS) nr 259/68 ⁽¹⁾ oraz zasady wspólne przyjęte przez instytucje Wspólnot Europejskich w celu stosowania tych przepisów. Rada administracyjna, w porozumieniu z Komisją, powinna przyjąć odpowiednie przepisy wykonawcze.	(29) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie udział i współpraca krajowych organów regulacyjnych na poziomie wspólnotowym, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą proporcjonalności określonej w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określonej w tym samym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza środki niezbędne do osiągnięcia tych celów.	(30) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie udział i współpraca krajowych organów regulacyjnych na poziomie wspólnotowym, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą proporcjonalności określonej w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określonej w tym samym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza środki niezbędne do osiągnięcia tych celów.	14.8.2009
(19) W przypadku gdy Agencji przysługują uprawnienia decyzyjne, z uwagi na szybkość postępowania zainteresowane strony powinny mieć prawo odwoływania się do komisji odwoławczej, która powinna stanowić część Agencji, zachowując jednak niezależność od jej struktury administracyjnej i regulacyjnej. Mając na uwadze zachowanie ciągłości działań, powołanie lub odwołanie kadencji członków komisji odwoławczej powinno dopuszczać częściową wymianę jej członków. Decyzje komisji odwoławczej mogą być przedmiotem odwołania do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.	(25) Kraje niebędące członkami Wspólnoty powinny mieć możliwość uczestniczenia w pracach Agencji, zgodnie z odpowiednimi umowami, które mają zostać zawarte przez Wspólnotę.	(31) Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencja”).	(32) Celem Agencji jest wspieranie organów regulacyjnych, o których mowa w art. 35 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej ⁽¹⁾ oraz w art. 39 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego ⁽²⁾ , w wykonywaniu na poziomie wspólnotowym zadań regulacyjnych, które wykonują one w państwach członkowskich, oraz koordynacja, w razie potrzeby, działań tych organów.	14.8.2009
(20) Agencja powinna być finansowana głównie z budżetu ogólnego Unii Europejskiej, ze składek oraz z dobrowolnych wpłat. W szczególności środki gromadzone obecnie przez organy regulacyjne na cele współpracy na poziomie wspólnotowym powinny w dalszym ciągu być dostępne dla Agencji. Procedura budżetowa Wspólnoty powinna nadal mieć zastosowanie w zakresie wszelkich dotacji, które obciążają jest budżet ogólny Unii Europejskiej. Ponadto kontroli ksiąg rachunkowych powinien dokonywać Trybunał Obrachunkowy, zgodnie z art. 91 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2345/2002 z dnia 23 listopada 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów określonych w art. 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽³⁾ .	(33) Do czasu przygotowania siedziby Agencji, będzie się ona mieścić w siedzibie Komisji.	(34) Do czasu przygotowania siedziby Agencji, będzie się ona mieścić w siedzibie Komisji.	(35) Do czasu przygotowania siedziby Agencji, będzie się ona mieścić w siedzibie Komisji.	14.8.2009
(21) W szczególności należy przyznać Komisji uprawnienia do przyjmowania wytycznych niezbędnych w sytuacjach, w których Agencja uzyskuje uprawnienia do decydowania o warunkach dostępu do infrastruktury transgranicznej oraz jej bezpieczeństwa eksploatacyjnego. Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, poprzez uzupełnienie go nowymi elementami innymi niż istotne, środki te muszą zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE.	(36) W każdym z państw członkowskich Agencja posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerzym zakresie przyznanych przez prawo krajowe osobom prawnym. Agencja może w szczególności nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchomości oraz być stroną w postępowaniach sądowych.	(37) W każdym z państw członkowskich Agencja posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerzym zakresie przyznanych przez prawo krajowe osobom prawnym. Agencja może w szczególności nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchomości oraz być stroną w postępowaniach sądowych.	(38) W każdym z państw członkowskich Agencja posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerzym zakresie przyznanych przez prawo krajowe osobom prawnym. Agencja może w szczególności nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchomości oraz być stroną w postępowaniach sądowych.	14.8.2009

⁽¹⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

14.8.2009	PL	Diennik Urzędowy Unii Europejskiej	I. 211/5	I. 211/6	14.8.2009
Artykuł 6					
Zadania dotyczące współpracy operatorów systemów przesyłowych					
1. Agencja przedstawia Komisji opinię w sprawie projektu standardów, wykazu członków oraz projektu regulaminu wewnętrznej Komisji, w przypadku gdy Komisja wyrazi zgodę na taki wniosek zgodnie z art. 6 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 6 ust. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.					
2. Agencja monitoruje wykonywanie zadań ENTSO energii elektrycznej, zgodnie z art. 9 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 oraz ENTSO gazu, zgodnie z art. 9 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.					
3. Agencja przedstawia opinię:					
a) ENTSO energii elektrycznej, zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 714/2009, oraz ENTSO gazu, zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, oraz					
b) ENTSO energii elektrycznej, zgodnie z art. 9 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 714/2009 oraz ENTSO gazu, zgodnie z art. 9 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 715/2009 — dotyczącej projektu rocznego programu prac oraz projektu planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym oraz innych odpowiednich dokumentów, o których mowa w art. 8 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 oraz w art. 8 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 z uwzględnieniem celów, jakim są niedyskryminacja, skuteczna konkurencja oraz sprawne i bezpieczne funkcjonowanie rynków wewnętrznych energii elektrycznej i gazu ziemnego.					
4. Agencja, opierając się na faktach, przedstawia ENTSO energetyki elektrycznej, ENTSO gazu, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komisji należyte uzasadnienie opinii i zaleceń, jeżeli uzna, że projekt rocznego programu prac lub projektu planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym przedłożony jej zgodnie z art. 9 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 714/2009 oraz art. 9 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 715/2009 nie przyczynia się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz sprawnego funkcjonowania rynku lub wystarczającego poziomu wzajemnych połączeń transgranicznych z doświadczeń dla stron trzecich lub jest niezgodny z odpowiednimi przepisami dyrektywy 2009/72/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub dyrektywy 2009/73/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 715/2009.					
Agencja uczestniczy w opracowywaniu kodeksów sieci zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 oraz art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.					
Agencja przedkłada Komisji niewiążące wytyczne ramowe, w przypadku gdy Komisja wyrazi zgodę na taki wniosek zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.					
Artykuł 7					
Zadania w odniesieniu do krajowych organów regulacyjnych					
1. Agencja przyjmuje indywidualne decyzje w kwestiach technicznych, o ile takie decyzje są przewidziane w dyrektywie 2009/72/WE, w dyrektywie 2009/73/WE, w rozporządzeniu (WE) nr 714/2009 lub w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009.					
2. Agencja może, zgodnie ze swoimi programem prac lub na wniosek Komisji, wydawać zalecenia, aby wspierać organy regulacyjne i uczestników rynku w dzieleniu się dobrymi praktykami.					
3. Agencja zapewnia ramy dla współpracy krajowych organów regulacyjnych. Agencja wspiera współpracę pomiędzy krajowymi organami regulacyjnymi oraz między organami regulacyjnymi na poziomie regionalnym i wspólnotowym, a także należyte uwzględnienie rezultatów współpracy przy opracowywaniu opinii, zaleceń i decyzji. Jeżeli Agencja uzna, że niezbędne są wiążące przepisy dotyczące takiej współpracy, przedkłada Komisji odpowiednie zalecenia.					
4. Na wniosek organu regulacyjnego lub Komisji Agencja, opierając się na faktach, przedstawia opinię w sprawie zgodności decyzji podjętej przez organ regulacyjny z wytycznymi, o których mowa w dyrektywie 2009/72/WE, w dyrektywie 2009/73/WE, w rozporządzeniu (WE) nr 714/2009 lub w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009 lub w innych odpowiednich przepisach tych dyrektyw lub rozporządzeń.					
5. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny nie zastosował się do opinii Agencji, o której mowa w ust. 4, w terminie czterech miesięcy od daty jej otrzymania, Agencja powiadamia o tym odpowiednio Komisję i państwo członkowskie, którego to dotyczy.					
6. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny napotyka w określonym przypadku na trudności w stosowaniu wytycznych, o których mowa w dyrektywie 2009/72/WE, w dyrektywie 2009/73/WE, w rozporządzeniu (WE) nr 714/2009 lub w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009, może on zwrócić się do Agencji z wnioskiem o opinię. Agencja wydaje swoją opinię po konsultacji z Komisją, w terminie trzech miesięcy od otrzymania takiego wniosku.					
7. Agencja podejmuje decyzję w sprawie warunków dostępu do infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej łączącej co najmniej dwa państwa członkowskie (infrastruktura transgraniczna) w sprawie warunków jej bezpieczeństwa eksploatacyjnego, zgodnie z art. 8.					
Artykuł 8					
Zadania w odniesieniu do warunków dostępu do infrastruktury transgranicznej oraz warunków jej bezpieczeństwa eksploatacyjnego					
1. W odniesieniu do infrastruktury transgranicznej Agencja podejmuje decyzję w tych kwestiach regulacyjnych, które należą do kompetencji krajowych organów regulacyjnych i które mogą obejmować warunki dostępu do tej infrastruktury oraz warunki jej bezpieczeństwa eksploatacyjnego jedynie:					
a) w przypadku gdy właściwe krajowe organy regulacyjne nie były w stanie osiągnąć porozumienia w terminie sześciu miesięcy od przedłożenia sprawy ostatniemu z tych organów regulacyjnych; lub					
b) na wspólny wniosek właściwych krajowych organów regulacyjnych.					
Właściwe krajowe organy regulacyjne mogą zwrócić się wspólnie z wnioskiem o przedłużenie terminu, o którym mowa w lit. a), na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy.					
Podczas przygotowywania swojej decyzji Agencja konsultuje się z krajowymi organami regulacyjnymi i operatorami systemów przesyłowych, których to dotyczy oraz jest informowana o przemyśleniach i uwagach wszystkich operatorów systemów przesyłowych, których to dotyczy.					
2. Wnioskowi do infrastruktury transgranicznej obejmującej:					
a) procedurę alokacji zdolności;					
b) ramy czasowe alokacji;					
c) podział dochodów pochodzących z procedur zarządzania organizmami; oraz					
d) nakładanie opłat na użytkowników infrastruktury, o których mowa w art. 17 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub w art. 36 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2009/73/WE.					
3. W przypadku gdy sprawa została przekazana Agencji zgodnie z ust. 1, Agencja:					
a) wydaje swoją decyzję w terminie 6 miesięcy od daty przekazania sprawy; oraz					
b) może w razie konieczności wydać decyzję tymczasową, aby zapewnić ochronę bezpieczeństwa dostaw lub bezpieczeństwa eksploatacyjnego danej infrastruktury.					
4. Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące sytuacji, w których Agencja staje się właściwa do podejmowania decyzji w sprawie warunków dostępu do infrastruktury transgranicznej oraz w sprawie warunków jej bezpieczeństwa eksploatacyjnego. Srodki te, mające na celu znalezienie elementów innych niż isone nanie są zgodne z procedurą regulacyjną poprzez jego uzupełnienie, przyjmując zgodnie z art. 2 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.					

5. W przypadku gdy kwestie regulacyjne, o których mowa w ust. 1, obejmują zwolnienia w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 36 dyrektywy 2009/73/WE, terminy przewidziane w niniejszym rozporządzeniu nie kumulują się z terminami przewidzianymi w tych przepisach.

Artykuł 9

1. Agencja może podejmować decyzje o zwolnieniach, zgodnie z art. 17 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 714/2009. Agencja może również podejmować decyzje o zwolnieniach zgodnie z art. 36 ust. 4 dyrektywy 2009/73/WE, w przypadku gdy dana infrastruktura znajduje się na terytorium co najmniej dwóch państw członkowskich.

2. Agencja przedstawia na wniosek Komisji opinie, zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub z art. 3 ust. 1 lit. b) drugi akapit rozporządzenia (WE) nr 715/2009, dotyczącej decyzji krajowych organów regulacyjnych w sprawie certyfikacji.

Agencji można przydzielić dodatkowe zadania nie obejmujące uprawnień decyzyjnych w okolicznościach wyrażnie określonych przez Komisję w wytycznych przyjętych zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 23 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 oraz w kwestiach związanych z celami, w jakich Agencja została ustanowiona.

Konsultacje i przejrzystość

Artykuł 10

1. W ramach wykonywania swoich zadań, w szczególności w ramach procesu opracowywania wytycznych ramowych zgodnych z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 oraz w ramach procesu proponowania zmian kodeksów sieci na mocy art. 7 jednego z tych rozporządzeń, Agencja prowadzi na wczesnym etapie swego etapu konsultacje z uczestnikami rynku, operatorami systemów przesyłowych, konsumentami, użytkownikami końcowymi oraz, w stosownych przypadkach, z organami ochrony konkurencji, w celu uwzględnienia ich opinii i uwzględnienia wszelkiego rodzaju interesów, w tym interesów użytkowników systemu, w szczególności, w odniesieniu do przystępu sposobu, w szczególności, gdy jej zadania dotyczą operatorów systemów przesyłowych.

2. Agencja zapewnia, aby w stosownych przypadkach społeczeństwo oraz inne zainteresowane strony otrzymywały obiektywne, wiarygodne i łatwo dostępne informacje, w szczególności w odniesieniu do wyników jej pracy.

Wszystkie dokumenty i protokoły posiedzeń konsultacyjnych prowadzonych w trakcie opracowywania wytycznych ramowych zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 albo w trakcie dokonywania zmian kodeksów sieci na mocy art. 7 jednego z tych rozporządzeń, podawane są do wiadomości publicznej.

L 211/7

3. Przed przyjęciem wytycznych ramowych zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 albo przed zaproszeniem zmian korektowych sieci na mocy art. 7 jednego z tych rozporządzeń, Agencja wskazuje, w jaki sposób uwzględniono uwagi otrzymane podczas konsultacji oraz — w przypadku nieuwzględnienia uwag — podaje je przyczynę.

4. Agencja podaje do wiadomości publicznej na swojej własnej stronie internetowej przynajmniej porządek obrad, dokumenty bazowe oraz, w stosownych przypadkach, protokoły posiedzeń rady administracyjnej, rady organów regulacyjnych oraz komisji odwoławczej.

Monitorowanie i sprawozdawczość dotyczące sektorów elektryczności i gazu ziemnego

Artykuł 11

1. Agencja w bliskiej współpracy z Komisją państwami członkowskimi i właściwymi organami krajowymi, w tym z krajowymi organami regulacyjnymi, oraz bez uszczerbku dla uprawnień organów odnośnie konkurencji, monitoruje rynek wewnętrzny energii elektrycznej i gazu ziemnego, a w szczególności ceny detaliczne energii elektrycznej i gazu, dostęp do sieci, w tym dostęp do energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz dostęp do energii wykorzystywanej przez konsumentów określonych w przepisach prawa krajowego (dyrektywy 2009/72/WE i dyrektywy 2009/73/WE).

2. Agencja podaje do wiadomości publicznej sprawozdanie w sprawie wyników monitorowania przewidzianego w ust. 1. W sprawozdaniu tym Agencja wskazuje wszelkie przeszkody w dokończeniu budowy rynków wewnętrznych energii elektrycznej i gazu ziemnego.

3. Podając do wiadomości publicznej swoje roczne sprawozdanie Agencja może przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Komisji opinię w sprawie środków, jakie można by podjąć w celu likwidacji przeszkód, o których mowa w ust. 2.

ROZDZIAŁ III

Rada administracyjna

Artykuł 12

1. Rada administracyjna składa się z dziewięciu członków. Każdy członek ma zastępcę. Komisja powołuje dwóch członków i ich zastępców, Parlament Europejski – dwóch członków i ich zastępców, a Rada – pięciu członków i ich zastępców.

L 211/8 PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

Artykuł 13

Zadania rady administracyjnej

1. Rada administracyjna, po konsultacji z radą organów regulacyjnych i uzyskaniu jej pozytywnej opinii zgodnie z art. 15, ust. 2, powołuje dyrektora zgodnie z art. 16 ust. 2.

2. Rada administracyjna powołuje formalnie członków rady organów regulacyjnych zgodnie z art. 14 ust. 1.

3. Rada administracyjna powołuje oficjalnie członków komisji odwoławczej zgodnie z art. 18 ust. 1 i 2.

4. Rada administracyjna zapewnia, aby Agencja wypełniała swoją misję i wykonywała powierzone jej zadania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

5. Rada administracyjna przyjmuje program prac Agencji na nadchodzący rok, przed dniem 30 września każdego roku, po konsultacji z Komisją, po zatwierdzeniu programu przez rząd, organów regulacyjnych zgodnie z art. 13 ust. 3, oraz przekazuje go Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji. Program prac przyjmowany jest bez uszczerbku dla corocznej procedury budżetowej i podawany jest do publicznej wiadomości.

6. Rada administracyjna przyjmuje program wieloletni oraz w razie konieczności dokonuje zmiany tego programu. Zmiany dokonuje się na podstawie sprawozdania z oceny sporządzonego przez niezależnego eksperta zewnętrznego na wniosek rady administracyjnej. Dokumenty te podaje się do publicznej wiadomości.

7. Rada administracyjna wykonuje swoje uprawnienia budżetowe zgodnie z art. 21-24.

8. Po otrzymaniu zgody Komisji rada administracyjna podejmuje decyzję o ewentualnym przyjęciu wszelkich zapisów, darowizn lub dotacji z innych źródeł wspólnotowych albo wszelkich dobrowolnych wkładów wnieszonych przez państwa członkowskie lub przez organy regulacyjne. W opinii, która rada administracyjna wyda zgodnie z art. 24 ust. 5, wyraźnie wskazane są źródła finansowania określone w niniejszym ustępie.

9. Rada administracyjna, w porozumieniu z radą organów regulacyjnych, sprawuje władzę dyscyplinarną nad dyrektorem.

10. W razie konieczności rada administracyjna opracowuje przepisy wykonawcze w celu nadania skuteczności regulaminowi pracowniczemu zgodnie z art. 28 ust. 2.

11. Rada administracyjna przyjmuje praktyczne środki dotyczące prawa dostępu do dokumentów Agencji zgodnie z art. 30.

2. Rada administracyjna powołuje spośród swoich członków przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. Jeżeli przewodniczący nie może pełnić swoich obowiązków, zastępuje go automatycznie zastępca przewodniczącego. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego trwa dwa lata i jest jednokrotnie odnawialna. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego wygasa jednakże, gdy przestają być członkami rady administracyjnej.

3. Posiedzenia rady administracyjnej zwołuje jej przewodniczący. Przewodniczący rady organów regulacyjnych, lub osoba wyznaczona w tym celu przez radę organów regulacyjnych, oraz dyrektor biura udział w obradach bez prawa głosu, o ile dyrektora administracyjna nie postanowi inaczej w odniesieniu do dyrektora. Rada administracyjna zbiera się co najmniej dwa razy w roku na sesję zwanąj. Rada administracyjna zbiera się również z inicjatywy przewodniczącego, na wniosek Komisji lub na wniosek co najmniej jednej trzeciej jej członków. Rada administracyjna może zaprosić na swoje posiedzenie w charakterze obserwatora każdą osobę, której opinia może być istotna. Członkowie rady administracyjnej mogą korzystać z pomocy doradców lub ekspertów, z zastrzeżeniem przepisów je regulaminu wewnętrznego. Usługi sekretariatu na rzecz rady administracyjnej świadczy Agencja.

4. Rada administracyjna przyjmuje decyzje większością dwóch przetrzecz głosów obecnych członków, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej. Każdy członek lub jego zastępca dysponuje jednym głosem.

5. Regulamin wewnętrzny określa w sposób bardziej szczegółowy:

a) procedurę głosowania, w szczególności warunki, na jakich jeden z członków może działać w imieniu innego członka, a także, w odpowiednich przypadkach, zasady dotyczące kworum; oraz

b) procedurę rotacji stosowaną przy odnawianiu kadencji członków rady administracyjnej powoływanych przez Radę, tak aby zapewnić zrównoważoną reprezentację państw członkowskich na przestrzeni czasu.

6. Członek rady administracyjnej nie może być członkiem rady organów regulacyjnych.

7. Członkowie rady administracyjnej zobowiązują się działać w sposób niezależny i obiektywny w interesie publicznym oraz niezwłocznie zwracać się o instrukcje polityczne ani ich nie przyjmować. W tym celu każdy z członków składa pisemne oświadczenie finansowe i pisemne oświadczenie dotyczące interesów, w których zawieszają na brak jakichkolwiek interesów, które mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla jego niezależności lub na jakiegokolwiek bezpośrednie lub pośrednie interesy, które mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla jego niezależności. Oświadczenia takie są co najmniej poświadczane do publicznej wiadomości.

14.8.2009	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	L 211/10	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	14.8.2009
12. Rada administracyjna przyjmuje i publikuje roczne sprawozdanie z działalności Agencji, w oparciu o projekt rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 17 ust. 8, oraz przekazuje do sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów do dnia 15 czerwca każdego roku. Roczne sprawozdanie z działalności Agencji zawiera odrębny rozdział, zatwierdzony przez radę organów regulacyjnych, dotyczący działalności regulacyjnej Agencji w danym roku.					2. Dyrektor powołany jest przez radę administracyjną, po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych, na podstawie osiągnięć, a także umiejętności i doświadczenia istotnych dla sektora energetycznego, z listy co najmniej trzech kandydatów zaproponowanych przez Komisję po ogłoszeniu publicznego zaproszenia do zgłoszenia zainteresowania. Przed mianowaniem kandydat wybrany przez radę administracyjną może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji.	2. Dyrektor przygotowuje prace rady administracyjnej. Dyrektor uczestniczy, bez prawa głosu, w pracach rady administracyjnej.
13. Rada administracyjna uchwała i publikuje swój własny regulamin wewnętrzny.					3. Kadencja dyrektora trwa pięć lat. W okresie dziesięciu miesięcy poprzedzających koniec kadencji Komisja przeprowadza ocenę. W ocenie tej Komisja bada w szczególności:	3. Dyrektor przyjmuje i publikuje opinie, zalecenia i decyzje, o których mowa w art. 5, 6, 7, 8 i 9, które uzyskały pozytywną opinię rady organów regulacyjnych.
					a) wykonywanie obowiązków przez dyrektora;	
					b) zadania i zobowiązania Agencji w nadchodzących latach.	
					Ocena dotycząca lit. b) zostaje przeprowadzona z udziałem niezależnego eksperta zewnętrznego.	4. Dyrektor jest odpowiedzialny za wykonanie rocznego programu prac Agencji pod kierownictwem rady organów regulacyjnych i pod kontrolą administracyjną rady administracyjnej.
					4. Rada organów regulacyjnych wydaje opinie dla rady administracyjnej dotyczącej kandydata, który ma zostać powołany na stanowisko dyrektora zgodnie z art. 13 ust. 1 i art. 16 ust. 2. Rada organów regulacyjnych podejmuje decyzję większością trzech czwartych głosów swoich członków.	5. Dyrektor podejmuje wszelkie niezbędne środki, w szczególności przyjmuje wewnętrzne instrukcje administracyjne oraz publikuje komunikaty, w celu zapewnienia funkcjonowania Agencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
					5. Rada organów regulacyjnych wydaje opinie dla rady administracyjnej dotyczącej kandydata, który ma zostać powołany na stanowisko dyrektora zgodnie z art. 13 ust. 1 i art. 16 ust. 2. Rada organów regulacyjnych podejmuje decyzję większością trzech czwartych głosów swoich członków.	6. Każdego roku dyrektor przygotowuje projekt rocznego programu prac Agencji na nadchodzący rok i przedkłada go radzie organów regulacyjnych, Parlamentowi Europejskiemu i Komisji do dnia 30 czerwca tego roku.
					6. Rada organów regulacyjnych podejmuje decyzję większością trzech czwartych głosów swoich członków.	7. Dyrektor sporządza wspólny projekt budżetu Agencji zgodnie z art. 24, nie z art. 23 ust. 1 i wykonuje budżet Agencji zgodnie z art. 24.
					7. Rada administracyjna informuje Parlament Europejski o swoim zamiarze przedłużenia kadencji dyrektora. W okresie jednego miesiąca poprzedzającego przedłużenie kadencji, dyrektor może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji.	8. Każdego roku dyrektor przygotowuje projekt sprawozdania rocznego zawierającego rozdział dotyczący działalności regulacyjnej Agencji oraz rozdział dotyczący spraw finansowych i administracyjnych.
					8. Rada organów regulacyjnych zatwierdza program prac Agencji na nadchodzący rok, zgodnie z art. 13 ust. 5 i art. 17 ust. 6 oraz zgodnie ze wspólnym projektem budżetu uchwalonym zgodnie z art. 23 ust. 1, oraz przedkłada go radzie administracyjnej do przyjęcia przed dniem 1 września każdego roku.	9. W odniesieniu do personelu Agencji, dyrektor wykonuje uprawnienia przewidziane w art. 28 ust. 3.
					9. Rada organów regulacyjnych zatwierdza odrębny rozdział sprawozdania rocznego dotyczący działalności regulacyjnej, zgodnie z art. 13 ust. 12 i art. 17 ust. 8.	
					10. Parlament Europejski może wezwać przewodniczącego rady organów regulacyjnych lub jego zastępcę, przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu ich niezależności, do złożenia oświadczenia przed swoją właściwą komisją oraz do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji.	
					11. Agencja zarządza dyrektorem, który działa zgodnie ze wskazówkami, o których mowa w art. 15 ust. 1 zdanie drugie, oraz — w przypadkach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu — zgodnie z opiniami rady organów regulacyjnych. Bez uszczerbku dla odnośnych funkcji rady administracyjnej i rady organów regulacyjnych w odniesieniu do zadań dyrektora, dyrektor nie zwalnia się o instrukcje do rządu żadnego z państw członkowskich, do Komisji lub do jakiegokolwiek innego podmiotu publicznego lub prywatnego, ani nie przyjmuje takich instrukcji.	
					12. Agencja zarządza dyrektorem, który działa zgodnie ze wskazówkami, o których mowa w art. 15 ust. 1 zdanie drugie, oraz — w przypadkach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu — zgodnie z opiniami rady organów regulacyjnych. Bez uszczerbku dla odnośnych funkcji rady administracyjnej i rady organów regulacyjnych w odniesieniu do zadań dyrektora, dyrektor nie zwalnia się o instrukcje do rządu żadnego z państw członkowskich, do Komisji lub do jakiegokolwiek innego podmiotu publicznego lub prywatnego, ani nie przyjmuje takich instrukcji.	
					13. Rada organów regulacyjnych wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. Jeżeli przewodniczący nie może pełnić swoich obowiązków, zastępuje go zastępca przewodniczącego. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego trwa dwa i pół roku i jest odnawialna. W każdym wypadku kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego wygasa jednakże, gdy przestaną być członkami rady organów regulacyjnych.	
					14. Rada organów regulacyjnych stanowi większością dwóch trzecich głosów obecnych członków. Każdy członek lub zastępca członka dysponuje jednym głosem.	
					15. Rada organów regulacyjnych uchwała i publikuje swój regulamin wewnętrzny, który określa w sposób bardziej szczegółowy procedurę głosowania, w szczególności warunki, na jakich jeden z członków może działać w imieniu innego członka, a także w stosownych przypadkach zasady dotyczące kworum. W regulaminie wewnętrznym mogą zostać przewidziane określone metody pracy stosowane przy rozpatrywaniu kwestii wynikających w kontekście inicjatyw w zakresie współpracy regionalnej.	
					16. Rada organów regulacyjnych może wezwać przewodniczącego rady administracyjnej, po uzyskaniu pozytywnej opinii rady organów regulacyjnych, do złożenia oświadczenia przed swoją właściwą komisją oraz do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji.	
					17. Dyrektor jest odpowiedzialny za reprezentowanie Agencji i zarządzanie nią.	

14.8.2009	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	L 211/11
3. Kadencja członków komisji odwoławczej trwa pięć lat. Jest ona odnawialna. Członkowie komisji odwoławczej podejmują decyzje w sposób niezależny. Nie są związani żadnymi instrukcjami. Nie wolno im pełnić żadnych innych funkcji w Agencji, w radzie administracyjnej ani w radzie organów regulacyjnych. Członka komisji odwoławczej nie można odwołać ze stanowiska w czasie trwania kadencji, chyba że został uznany za winnego poważnego uchybienia, a rada administracyjna, po konsultacji z radą organów regulacyjnych, podejmie decyzję o jego odwołaniu. 4. Członkowie komisji odwoławczej nie biorą udziału w postępowaniu odwoławczym, jeżeli mają w nim interes osobisty lub jeżeli wcześniej działali jako przedstawiciele jednej ze stron postępowania lub jeżeli uczestniczyli w podejmowaniu decyzji stanowiącej przedmiot postępowania odwoławczego. 5. W przypadku gdy członek komisji odwoławczej uważa, że inny członek nie powinien brać udziału w postępowaniu odwoławczym z przyczyn, o których mowa w ust. 4, lub z jakiegokolwiek innego powodu, powiadamia o tym komisję odwoławczą. Każda strona postępowania odwoławczego może zgłosić sprzeciw wobec udziału członka komisji odwoławczej z powodów, o których mowa w ust. 4, lub w przypadku podejrzenia o stronniczość. Sprzeciw taki jest niedopuszczalny, jeżeli opiera się na przynależności państwowej członka albo jeżeli strona postępowania odwoławczego — wiedząc o okolicznościach stanowiących podstawę wniosku o wyłączenie — dokonała mimo tego jakiegokolwiek czynności procesowej w postępowaniu odwoławczym, innej niż sprzeciw co do składu komisji odwoławczej. 6. Komisja odwoławcza podejmuje decyzję dotyczącą działania, które należy podjąć w przypadkach określonych w ust. 4 i 5, bez udziału zainteresowanego członka. Przy podejmowaniu tej decyzji zainteresowanego członka zastępuje w komisji odwoławczej jego zastępca, chyba że zastępca znajduje się w podobnej sytuacji co członek. W takim przypadku przewodniczący wyznacza osobę zastępującą spośród dostępnych zastępców. 7. Członkowie komisji odwoławczej zobowiązują się działać niezależnie i w interesie publicznym. W tym celu składają oni pisemne oświadczenie finansowe i pisemne oświadczenie dotyczące interesów, w których wskazują na brak jakiegolwiek interesu, które mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla ich niezależności, lub na jakiegolwiek bezpośredni lub pośredni interes, który mogłyby zostać uznane za zagrożenie dla ich niezależności. Oświadczenia takie corocznie podawane są do publicznej wiadomości. Artykuł 19 Odwolania 1. Każda osoba fizyczna lub prawna, w tym również krajowe organy regulacyjne, może odwołać się od decyzji, o której mowa w art. 7, 8 lub 9, która jest do niej skierowana, lub od decyzji, która dotyczy jej bezpośrednio i indywidualnie, mimo że została rozejęta w formie decyzji skierowanej do innej osoby.			
2. Odwołanie wraz z uzasadnieniem składa się Agencji w formie pisemnej w terminie dwóch miesięcy od daty powiadomienia osoby zainteresowanej o decyzji lub — w razie braku takiego powiadomienia — w terminie dwóch miesięcy od daty opublikowania decyzji przez Agencję. Komisja odwoławcza podejmuje decyzję w sprawie odwołania w terminie dwóch miesięcy od tego wniosku. 3. Odwołanie wniesione zgodnie z ust. 1 nie ma skutku zawieszającego. Komisja odwoławcza może jednak zawiesić wykonanie zaskarżonej decyzji, jeżeli uzna, że wymagają tego okoliczności. 4. Jeżeli odwołanie jest dopuszczalne, komisja odwoławcza bada, czy jest ono uzasadnione. Komisja odwoławcza wywala, w długim postępowaniu, strony postępowania odwoławczego do wnoszenia w przewidzianym terminie uwag do powiadomień, które do nich skierowała, lub do informacji przekazanych przez pozostałe strony postępowania odwoławczego. Strony postępowania odwoławczego są uprawnione do ustnego zgłaszania swoich uwag. 5. Komisja odwoławcza może, zgodnie z niniejszym artykułem, wykonywać wszelkie uprawnienia, które wchodzi w zakres kompetencji Agencji, lub przekazać sprawę do rozstrzygnięcia właściwemu organowi Agencji. Decyzja komisji odwoławczej jest dla niego wiążąca. 6. Komisja odwoławcza uchwała i publikuje swój regulamin wewnętrzny. 7. Agencja publikuje decyzje podejmowane przez komisję odwoławczą. Artykuł 20 Skargi do Sądu Pierwszej Instancji i Trybunału Sprawiedliwości 1. Od decyzji podjętej przez komisję odwoławczą lub — w przypadku gdy komisja odwoławcza nie ma kompetencji — przez Agencję, przysługuje skarga do Sądu Pierwszej Instancji lub Trybunału Sprawiedliwości zgodnie z art. 230 Traktatu. 2. W przypadku gdy Agencja uchyliła się od podjęcia decyzji, może zostać wszczęte postępowanie o zaniechanie działania zgodnie z art. 232 Traktatu przed Sądem Pierwszej Instancji lub Trybunałem Sprawiedliwości. 3. Agencja jest zobowiązana do podjęcia niezbędnych środków w celu wykonania wyroku Sądu Pierwszej Instancji lub Trybunału Sprawiedliwości.			
ROZDZIAŁ IV PRZEPISY FINANSOWE Artykuł 21 Budżet Agencji 1. Dochody Agencji obejmują w szczególności: a) dotację wspólnotową zapisaną w budżecie ogólnym Unii Europejskiej (sekcja „Komisja”); Artykuł 22 Opłaty 1. Wnioski o wydanie decyzji o zwolnieniu zgodnie z art. 9 ust. 1 podlegają opłatom na rzecz Agencji. 2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, ustalane są przez Komisję.			
Artykuł 23 Uchwalenie budżetu 1. Do dnia 15 lutego każdego roku dyrektor przedstawia wspólny projekt budżetu dotyczący wydatków operacyjnych oraz programu prac przewidzianych na nadchodzący rok budżetowy i przekazuje ten wspólny projekt budżetu radzie administracyjnej wraz z wykazem etatów tymczasowych. Na podstawie wspólnego projektu budżetu przygotowanego przez dyrektora, rada administracyjna opracowuje co roku preliminarz dochodów i wydatków Agencji na następny rok budżetowy. Do dnia 31 marca rada administracyjna przekazuje komisji preliminarz, w tym projekt planu zatrudnienia. Przed przyjęciem preliminarza projekt przygotowany przez dyrektora jest przekazywany radzie organów regulacyjnych, która może wydać uzasadnioną opinię w sprawie tego projektu. 2. Komisja przekazuje preliminarz, o którym mowa w ust. 1, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie („władza budżetowa”) wraz ze wspólnym projektem budżetu ogólnego Unii Europejskiej. 3. Na podstawie preliminarza Komisja wprowadza do wspólnego projektu budżetu ogólnego Unii Europejskiej prognozy, które uważa za niezbędne w odniesieniu do planu zatrudnienia, oraz kwoty dotacji obciążające budżet ogólny Unii Europejskiej, zgodnie z art. 272 Traktatu. 4. Władza budżetowa przyjmuje plan zatrudnienia dla Agencji.			
Artykuł 24 Wykonanie i kontrola budżetu 1. Dyrektor działa w charakterze urzędnika zatwierdzającego i wykonuje budżet Agencji. 2. Do dnia 1 marca następującego po zamknięciu każdego roku budżetowego, księgowy Agencji przekazuje tymczasowe sprawozdanie finansowe księgowemu komisji oraz Trybunałowi Obrachunkowemu wraz ze sprawozdaniem z zarządzania budżetem i finansami za dany rok budżetowy. Księgowy Agencji przesyła sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami również do Parlamentu Europejskiego i Rady, do dnia 31 marca następującego roku. Księgowy Komisji konsoliduje następnie tymczasowe sprawozdanie finansowe instytucji i organów zdecentralizowanych, zgodnie z art. 128 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (1) (rozporządzenie finansowe”). 3. Do dnia 31 marca następującego po zamknięciu każdego roku budżetowego Księgowy Komisji przekazuje Trybunałowi Obrachunkowemu tymczasowe sprawozdanie finansowe Agencji wraz ze sprawozdaniem z zarządzania budżetem i finansami w danym roku budżetowym. Sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami w danym roku budżetowym przesyłane jest także Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. 4. Po otrzymaniu uwag Trybunału Obrachunkowego w sprawie tymczasowych sprawozdań finansowych Agencji zgodnie z art. 129 rozporządzenia finansowego, dyktator, działając na własną odpowiedzialność, sporządza ostateczne sprawozdanie finansowe Agencji i przekazuje je do zaopiniowania radzie administracyjnej. 5. Rada administracyjna wydaje opinie w sprawie ostatecznego sprawozdania finansowego Agencji. 6. Do dnia 1 lipca następującego po zamknięciu roku budżetowego, dyrektor przekazuje ostateczne sprawozdanie finansowe wraz z opinią rady administracyjnej Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu. 7. Ostateczne sprawozdanie finansowe jest publikowane. (1) Dz.U. L 241, 16.9.2002, s. 1.			
14.8.2009	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	L 211/12
b) opłaty wnoszone na rzecz Agencji zgodnie z art. 22; c) dobrowolne wkłady wnoszone przez państwa członkowskie lub organy regulacyjne państw członkowskich na mocy art. 13 ust. 8; oraz d) zapisy, darowizny lub dotacje, o których mowa w art. 13 ust. 8. 2. Wydatki Agencji obejmują koszty personelu, koszty administracyjne, koszty infrastruktury oraz koszty operacyjne. 3. Dochody i wydatki Agencji równoważą się. 4. Wszystkie dochody i wydatki Agencji są ujmowane w prognozie dla każdego roku budżetowego, pokrywającego się z rokiem kalendarzowym, oraz są zapisywane w jej budżecie.			

14.8.2009	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	L 211/13	Artykuł 28 Personel	Artykuł 31 Udział krajów trzecich	PL	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	14.8.2009
8. Dyrektor przysyła Trybunałowi Obrachunkowemu odpowiedź na jego uwagi do dnia 15 października. Kopię tej odpowiedzi przysyła również radzie administracyjnej i Komisji. 9. Dyrektor przekłada Parlamentowi Europejskiemu, na jego wniosek oraz zgodnie z art. 146 ust. 3 rozporządzenia finansowego, wszelkie informacje niezbędne do sprawnego zastosowania procedury udzielania absolutorium za dany rok budżetowy. 10. Parlament Europejski, na zalecenie Rady stanowiącej większość kwalifikowaną, przed dniem 15 maja roku N + 2 udziela dyrektorowi absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy N. Przepisy finansowe Przepisy finansowe mające zastosowanie do Agencji są sporządzane przez radę administracyjną po konsultacji z Komisją. Przepisy te mogą odbiegać od rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2343/2002, jeżeli jest to konieczne ze względu na szczególne potrzeby operacyjne związane z działalnością Agencji, ale tylko jeżeli Komisja udzieliła na to uprzedniej zgody. Środki zwalczania nadużyć finansowych Artykuł 26 1. W celu zwalczania nadużyć finansowych, korupcji i innych nielegalnych działań do Agencji stosują się bez żadnych ograniczeń przepisy rozporządzenia (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽¹⁾. 2. Agencja przystępuje do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Wspólnot Europejskich dotyczącego wewnętrznych dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽²⁾ oraz niezwłocznie przyjmuje stosowne przepisy odnoszące się do całego personelu Agencji. 3. Decyzje dotyczące finansowania oraz wynikające z nich umowy oraz instrumenty wykonawcze muszą wyraźnie stwierdzać, że Trybunał Obrachunkowy i OLAF mogą w razie potrzeby przeprowadzać na miejscu kontrole wobec beneficjentów środków finansowych wydatkowanych przez Agencję oraz pracowników odpowiedzialnych za przydzielenie tych środków.								
ROZDZIAŁ V PRZEPISY OGÓLNE Artykuł 27 Przywileje i immunitety Do Agencji stosuje się Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich.								
1. Do pracowników Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka dla Agencji.								
1. Do Agencji stosuje się przepisy rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej ⁽¹⁾. 2. Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń dotyczących języka								

⁽¹⁾ Dz.U. L 17 z 6.10.1958, s. 385.⁽²⁾ Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43.